

SLOVENSKI NAROD.

Izaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.
 Inserati: Prostor 1 m/m x 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, od 30 m/m višine dalje kupčijski in uradni oglaš 1 m/m K 2—, notice, poslano, prekladi, izjave in reklame 1 m/m K 3—. Poroke, zaroke 80 K. Zensitne ponudbe, vsaka beseda K 2—. Pri večjih naročilih popust.
 Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knaflcova ulica št. 5, pritlično. — Telefon št. 304.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:		V inozemstvu:	
celoletno naprej plačan	K 300—	celoletno	K 480—
polletno	150—	polletno	240—
3 mesečno	75—	3 mesečno	120—
1	25—		40—

Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici. Na samo pisemni naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje

Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisane in zadostno frankovane.

Rokopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 1'20 K

Poštnina plačana v gotovini.

Češkoslovaško-jugoslov. liga.

Proglas.

Po srečnem izidu svetovne vojne, ki nam je po težkih bojih in žrtvah prinesla končno osvoboditev, stojita danes dva bratska naroda, Čehoslovaki in Jugoslovani, na svoji lastni zemlji kot svobodna gospodarja v svojih lastnih državah. Obe državi, ki ju vežejo veliki spomini preteklosti in bratstvo, sklenjeno v najtežjih časih pod geslom »Zvestoba za zvestoba«, utrjujejo sedaj svoje zveze z državnimi pogodbami.

Naša dolžnost je, da izpolnimo te državne zveze s stalnim delom na polju naše skupne kulture. V Pragi se je ustanovila Češko-jugoslovenska Liga, ki si je postavila za program obširno delo za najmočnejšo zvezo na kulturnem polju obeh narodov. Ker smo si svesti, da bo delo uspelo samo tedaj, ako bo smoteno razdeljeno na obe strani, smo se odločili ustanoviti v Ljubljani društvo istega imena, ki naj bi posredovalo v važnih kulturnih zadevah obeh narodov. Skupno s praskim društvom hočemo pospeševati pri nas spoznavanje bratskega češkoslovaškega naroda. Pomoči hočemo našemu dijaštvu in širši javnosti, da spozna njegovo narodno kulturo, kakor to delo vrši Liga v Češkoslovaški republiki o nas. V prvi vrsti hočemo skrbeti za našo mladino, da se vzgaja v tem novem slovenskem duhu, kajti v tem je naša bodočnost.

Pozivljamo torej vse prijatelje naše skupne srečnejše bodočnosti, da se priključijo kot člani k našemu društvu. To je naša dolžnost, ki jo narekujejo resni časi. Prepričani smo, da je le v tem delu spas. Vse

druge točke se natančneje določijo na ustanovnem obnem zboru, ki se vrši čim prej.

Danes praznujemo v svobodi tretji Vidov dan, majnik v naši povestnici. Položimo na ta dan temelj novi zgradbi jugoslovensko-češkoslovaške vzajemnosti, ki bodi predhodnica združitve vseh slovenskih narodov v eno nerazrušno falango!

Prijave naj se pošiljajo na prof. I. Pavotiča, Stari trg 30.

V Ljubljani, na Vidov dan leta 1921.

Fr. Govekar, mag. svetnik; dr. Juro Hrašovec, župan v Celju; Matej Hubad, ravnatelj Glasbene Matice; Ivan Jelačin ml., veletrgovec; prof. Frid. Juvančič, intendant kr. Narodnih gledališč; dr. Albert Krammer, minister n. r.; dr. Krivic; dr. V. Kukec, minister za socialno politiko; dr. I. Lah, profesor; dr. L. L. pol, odvetnik v Mariboru; dr. Drag. Lončar, profesor; general R. Maister; dr. V. Murnik, starosta Sokola; dr. K. Osvald, vseuč. profesor; dr. P. Pestotnik, profesor; dr. L. Pivko, profesor v Mariboru; dr. I. Prijatelj, un. profesor; R. Pustoslavšek, šef-redaktor »Slov. Naroda«; dr. R. Ravnihar, poverjenik za pravosodje; dr. F. Skaberne, vodja poverjeništv za uk in bogocastje; dr. E. Šlajmer, sanitetni svetnik; Franja Tavčarjeva; dr. Ivan Tavčar; Ivan Vavpotič, profesor; dr. Windischer; dr. Bog. Vošnjak, poslanec; V. M. Zalar, tajnik fil. fakultete; dr. Gr. Žerjav, poslanec; Oton Zupancič, dramaturg; dr. Oton Beneš, gener. konzul ČSR.

Vidov dan.

Največji jugoslovenski narodni praznik je na Vidov dan. Dne 13. junija 1889 je mogotni turški sultan Murad I. s silno vojsko na Kosovem polju naskočil združeno jugoslovensko vojsko Srbov pod poveljstvom carja Lazarja. Dasi je srbski velemoj Miloš Obilić žrtvoval samega sebe ter žel lastnorodno zabost Murada, sta turška premoč in nesloga med zveznimi srbskimi knezi zakrivila najstrašnejši poraz srbskega naroda. Ob trupu zabodnega sultana je bil obglavljen car Lazar, v bitki je padlo ogromno število srbskih junakov in na srbsko zemljo je leglo suženstvo. Padec s sijajne višine in blagostanja Dušanove dobe v najglobljo temo in najgroznejše robstvo se je vtisnil v dušo Srbov za vse veke. Narod srbski je ohranil spomin na Lazarja, carico, Milico, Obilića, Brankovića-Bogdana Juga in na njegovih devet sinov, na majko Jugovico in v Kosovski devojki v stoterih krasnih narodnih pesmih, ki so vzdrževale vero v bodočnost ter klicale na osveto. Ta spomin je ohranil Srbe v njih pravoslavni veri in v njih neomajno čisti narodni zavesti.

ne, ne prebivališč. Vse zbegano, obupano, ogorčeno. Cele karavane beže dalje preko vrzatomle poti skozi Ljubo in Debar pa v Bitoli. A kmalu se pojavijo pred Debrim Bulgari, in zaprta je tudi ta pot. Ljudje beže tja in sem; zmeda, groza, lakota vedno večja.

Iz prizrenske pasti sta vodili le še dve cesti: ena preko Albanije, druga preko Črne gore. Obe strašni, polni opasnosti, obe v smeri Skadra in Jadranskega morja.

Bolnica je dobila povelje odriniti v Djakovico in ondi s črnogorskiimi oblastmi organizirati bolnico za prejem ranjenih in bolnih častnikov ter za njih odpravo dalje do morja. Hkratu je prešla materijal razpuščenih bolnic in v prizrenskem skladišču 3000 kg moke. In rekruti so morali po drugi poti dalje. Dne 10. novembra je bila bolnica že v Djakovici, kjer je pripravila 150 ležišč in napelkala kruha ter odprla vojaško kuhinjo.

Begunci brez vodnikov in vojaštvo, bežeče brez komande, ti so trpeli največ. Cesta od Prizrena do Skadra je bila posuta z mrtveci in omaganci. Od gladi, mraza, izkrvavelosti, popolne izčrpanosti, so ljudje cepali kakor muhe. Bolnica v Djakovici je bila edina rešilna postaja, kjer so begunce naselili, obvezali, jim dali prenočišča za odpočitek ter jih nato pošiljali zopet dalje. Dne 16. novembra pa je bila bolnica že zopet na poti v manastir Dečane. Tam je priredila prenočišče in večerjo za zadnji partiji ranjenih častnikov ter jih je naslednjega dne odpravil

sti. Prvi med zaslužjenimi narodi na Balkanu so se dvignili Srbi proti Turkom, in od vstanka Karagorgija se je bila borba za svobodo in ujedinjenje Srbov brez prestanka. In junaška vztrajnost, nezastisljiva samopožrtvovalnost Srbov je končno zmagała. Zopet so imeli svoje kraljestvo, a osvoboditi se pod tujim jarmom ječeče brate je bila vse stoletje edina politika mlade srbske države.

Leta 1912. je bilo maščevano Kosovo in bila pridružena tudi Stara Srbija. Toda po turškem dušmanu je bilo treba obračunati z germanskim, ki je bil še opasnejši.

Na Vidov dan leta 1914. so počili strelji v Sarajevu in začel se je boj za

vse Jugoslovane. Borba je trajala do oktobra 1918. Takrat je vstalo zidva Dušanovo carstvo, a še mogočnejše in silnejše. Porazena sta bila Turcija in Germanija, porazena ž njima zvezana Bolgarija; ujedinjena Jugoslavija pa je pod vodstvom hrabrih Karagorgijev oklenila narod Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Se vedno ne vseh! Naš cilj bodi združiti vse Slovence v državo, ki sega od grških mej do Gosposvetskega polja! Celovec, Gorica, Trst in Pulj naj nam bodo danes v mislih: tako praznujemo najlepše letošnji Vidov dan!

Pomnimo besed P. P. Njegoša: »Vaskresenja ne biva brez smrti!« — brez žrtv in brez sloge ni zmage.

Fran Tučan:

Kosovo

Bilo je 10. in 11. oktobra 1912, ko se je pod komando našega kraljeviča Aleksandra započela najbolj krvava in najvažnejša bitka balkanske vojne, ki je zaključila 500letno usodo našega naroda. Bila se je bitka kumanovska; tu je zadelo turško cesarstvo iz naše roke ista usoda, kakoršna je zadelo nas na Kosovem polju iz turške roke. Kumanovo je maščevalo Kosovo.

Srbi so se nadejali glavne turške vojske na Ovčjem polju in so po tem uredili svoj vojni načrt. Glavna srbska vojska je pri Ristovu prekorčila mejo v moči 75.000 vojakov ter je napredovala preko kumanovske ravni kreniti proti Skoplju. Drugi del srbske vojske v sili 45.000 mož pod komando generala Stepanovića je marširal preko Bolgarice od Čustendila proti Krivi Palanki in Kratovu, seveda vse v domnevi, da se zedinijo s prestolonaslednikovo vojsko na Ovčjem polju, kjer se je mislilo, da je turška vojska, ki se zaradi počasne mobilizacije nikakor menda ne more spustiti v borbo kje bližje.

Toda domneva je bila kriva. Zeki-paša, komendant vardarske vojske, dober vojskovodja, je v zavesti, da je naglica važen faktor v boju, znal pri Velešu in Skoplju koncentrirati pet turških divizij z 80.000 vojakov ter je s poveljniki skopskih, bitolskih in solunskih čet, Feti - pašo, Kara Said - pašo in Džavid - pašo z veliko brzino padel pred Kumanovo, zasedel vse važne strateške položaje ter se utrdil po višinah Rujna in Biljače, severno Kumanova.

Prestolonaslednikova vojska je zadelo že pri Bujanovcih na srednje čete turške vojske; tu jih je potolkla in dospela do Rujna in Biljače. A tu so mnogobrojni turški bataljoni in sila Arnavtov navalili z vso besnostjo na našo vojsko. Toda bili so docela poraženi. Po porazu na Rujnu se je turška vojska naglo umaknila pred samo Kumanovo. Vse v misli da imajo pred sabo le turško avantgardo, ki ima nalogo

Kumanovo.

zaustaviti srbsko napredovanje napram Ovčjemu polju, so se Srbi spuščali v bitko z manjšimi oddelki svoje vojske. No, nalezili so na silen turški odpor, na jedro turške vojske.

V njej se je razen 80.000 nizamov in redifov borilo tudi 12 do 15.000 Arnavtov.

Vnela se je strahovita bitka, v kateri je z ene in druge strani stalo okoli 200.000 borilcev. V silnem topovskem ognju, v krvavih jurjih, v borbah na pesti je bilo težko dobiti pravo sliko razvika bitke. Turki so bili zasedli najodnejše položaje, katere je morala naša vojska zavzeti. Kakor da je v eni fazi bitke sreča pokazovala Turkom svoje nasmejeno lice, ker je Zeki - paša javil v Carigrad prve znamenite vesti, ki jih je dunajski tiskovni urad hitro razposlal po naših krajih. Vesti so bile strahovite: srbska vojska je pobita, beži v divjem begu proti Srbiji; Zeki - paša javlja, da bo zajtrkoval v Vranju, a večerjal v Nišu.

Preplašeno je zavladala vsepovsod. Vest končno ni bila neverjetna; saj se je zgrabila majhna, majcena Srbija z ogromnim turškim cesarstvom, katero je s topovi, mitraljezi in z drugim vojnim materijalom preskrbovala Nemčija. Nemčija je bila vzela v roke tudi reorganizacijo turške vojske, da eva posledice za nas in naš narod smrtonosnih!

No, to so bile vesti dunajskega tiskovnega urada, a bitka pri Kumanovu se je razvijala še vedno z nezmanjšano bestnostjo.

Še desetega oktobra, ko se je bitka započela, so naše čete imale odbijale silne turške naskoke, ker so imeli Turki v rokah vse važne strateške točke, ki jih je bilo treba za vsako ceno osvoboditi. Ko se je naša artiljerija posrečilo zavzeti povoljne položaje, je začela ona strašni ogenj proti turškim četam ki so naskakovale z azijskimi divjostvoma in preizranjem smrti. Artiljeriji je uspelo, da je dopoldne 11. oktobra zlomila od-

por turških napadov in takoj na to so štiri srbski polki začeli ofenzivo.

Borba je bila grozna: srbski in turški vojaki so se borili z bajoneti, noži, kopiti pušk in so grizli z zobmi. Toda polet srbske vojske je bil tak, da ga Turki niso mogli ustaviti, in proti poludnevju 11. oktobra so zapustili Kumanovo ter se spustili v divji beg. Turški vojaki so metali proč puške, torbiste, sekali vprego na topovih ter bežali v največjem neredu, prevzeti po paničnem strahu. Schem je uspelo z eno divizijo razbiti gotovo celo vardarsko armado ter s tem prekrizati načrt Zekina - pašina, ki je bil izvršen. Od turške vojske, ki je na Kumanovu štela preko 90.000, ni ostalo niti 15.000 mož. Na naši strani je padlo mrtvih in ranjenih okoli 3000, a na turški okoli 8000. Ostala turška vojska se je deloma udala, deloma se je razbežala.

In s to bitko je bila odločena ne samo usoda balkanske vojne, nego tudi usoda evropske Turcije, a lahko bi rekli tudi usoda naše domovine. Bitka na Kosovem polju leta 1889, ko se je car Lazar odločil za nebeško carstvo, je bila maščevana leta 1912.

Sveto polje kumanovsko, napojeno s krvjo naših herojev, da si nam zdravo! Po tebi smo vse, kar smo danes.*

*) Iz knjige »Po Makedoniji«. Zagreb, 1921.

Pismo iz Prage.

Praga, 22. jun. 1921.

Pri pogajanjih med češkimi političnimi strankami spoznamo počasi sicer ali vendar le spoznanje, da je mogoče priti do kompromisa samo z medsebojno popustljivostjo in ustrežljivostjo. Ta se končno že pričinja javljati. Razpravljajo se sedaj stopoma delovni program. Češke stranke se zavedajo svoje odgovornosti, upoštevajoč, da ne smejo Nemcem dati prilike za triumf, da bi jim Nemci podtikali in očitali, da ne umejo vladati. Sedaj se bo razpravljalo o tem, ali je mogoče nadomestiti sedanjo vlado s parlamentarno, kajti uradna vlada deluje sedaj že tri četrta leta, čeprav je bila pri svojem nastopu proglašena za provizorično. Mnenja o tej stvari so različna. Zahteva se z ene strani, da bi se nadomestitev izvršila takoj, socialni demokrati pa bi radi videli, da bi se z zameno počakalo do jeseni, ker si hočejo med tem izgraditi svojo notranjo organizacijo. S tem je v zvezi tudi Habermanova pot k prezidentu republike na Capriju, in to je očitno njena edina svrha. Pri

Preko Albanije na otok smrti.

Srbski sanitetni major dr. Vlad. S. Stanojević je objavil odlomek iz dnevnika Moravske stalne vojne bolnice. Svojo brošuro, namenoma tiskano v latinici, je posvetil »Duhu herojskemu, najvišjemu izrazu človeške energije in človeškega samopožrtvovanja za idejo svobode. V njej popisuje, kako so trpeli Srbi za svobodo, kako junaško so umirali, da živimo — mi.

Zjutraj ob 5. dne 1. oktobra 1915 so po vsem Nišu naenkrat ugasile električne svetiljke: Srbi so bili poglani elektrarno na Sv. Petel v zrak. Začel se je splošen beg. Evakuacija srbskega prebivalstva se je izvajala v smeri doline ob reki Toplici preko Prukuplja in Kuršumlije na Kosovo, v Pristino.

Moravska vojna bolnica je ostavila v Nišu okoli 1300 težkih bolnikov sanitarni ameriški misliji s polnimi skladišči in prebogato bolniško opremo. Odpravila se je na pot le s personalom, ljudstvom in z vozovi s hrano in pijo za ljudi in živali. Spremljalo jo je 500 rekrutov.

Beži, beži noč in dan. Grom topov se čuje bliže in bliže; 1. novembra dospel v Pristino, 3. novembra do Kačani, kjer svigajo le streljaj daleč bulgarski šrapneli, in 5. novembra, v Prizren.

Tu je vsa pobegla Srbija. Po ulicah kakor v razdraženem roju. Ni hra-

la na vozev po največji noledici in mrazu v Peč.

V Peči je bila še strašnejša zmeda kot v Prizrenu. Narod je prihajal s Kosova preko Mitrovice ter iz Prizrena preko Djakovice. Nervoznost, obup in beda so se bližali višku. Tu se je pred očmi vseh lomila, palila in pretvarjala v pepel vsa srbska moč: vojaška, državna in narodna. Tu je bil drugi kosovski polom...

Sneg, mraz. Vsaka kaplja se je takoj strnila v led. Po ulicah je ležalo nešteto konj i. dr. zmazanih v najrazličnejših pozah. Povsod so lomili, uničevali in metali na ogenj trenske vozove, lafete, kolese, žgali so municijo, uničevali cevi. Demon rušenja in ugonabljanja je vladal povsod brez prestanka noč in dan.

Takoj za Pečjo so se dvigale visoke k nebu ogromne gore, pokrite s snegom in ledom, za njimi v megli vrhovi snežnikov tja v smeri Skadra. Dve poti sta bili v Črno goro: preko Rugova krajša, a nevarnejša, hodna le za pešce in za dobro zimski podkovane konje, — druga preko planine Zljeba, širša, a daljša. Bolnica se je razdelila in dospela 28. novembra z obeh strani do Podgorice. Druga partija, ki je pridrala preko Zljeba, je rešila le ljudstvo; konje, živino in vozove je izgubila vse! Na planini se je nagomilo vozov po brezdnih. Vrh vsega pa so begunce napadli še Arnavti. V ostali paniki se je izgubilo več tisoč volov...

Iz Podgorice preko Tuzih in Dečica — severno skadarskemu jezeru —

vodi pot čez strmine, brezdnja in meline. In sneg, led, skale vsenakrog.

Treba je bilo vedno plezati, skakati, hoditi po ovinkih. Povsod so ležala trupla do pogina izmučenih in izstradanih konj.

3. decembra je dospela bolnica končno v Skadar. Že pred mestom so tabore razne čete; ob potu so stale trópe propalih konj z velikimi komati, a brez vozov, brez topov. Tu in tam se je divgal tanek, jedva vidljiv dim: kurili so, da bi se ogreli. A vlažne korenine in skorje se le dimijo, smrdijo, toda gorijo nočejo. In čim bližje mesta, tem več šotorov in tem več vojaštva in konj.

Toda nikjer ne človeškega glasu, ne govora, ne smeha, kaj še petja. In niti konji ne rezgajo. Vse živo molči kakor izumrlo. Neprizreani konji stoje kakor okamenili s povešanimi glavami, drhte, dremajo, se bore s smrtjo. Ljudje so onemeli kakor pogrebi ob spuščanju mrtveca v grob.

V mestu beganje vojakov, ki si iščejo hrane. Nekateri sede ali stoje ob hišah, molče, strme predse. Sredi ceste se premetava konj in strašnih krčih; hrope, obrača glavo, skuša dvigniti noge, a glava mu kakor svinčenka bije po tleh. Malo dalje ob ulici v jarku leži konj z odprtim trebuhom. Čreva silijo iz njega, in čim bližje središču mesta, tem večje gomile mrtvih konj...

V glavni ulici gneča. Civilisti, vojski častniki, Arnavti, kakor na sejmu. nihče ne govori. vsi kakor iz groba vstali strahovi, blede, izstradani do kosti, v obrazih zarasli, razcapani, v raz-

trgani obutvi. Ves dan se gnatejo tlho po mestu in iščejo hrane. Čuje se le ena beseda, pred očmi in dušami plava le ena misel: kruh!

In stradalo je vse: častniki, poveljniki, bolniki. Od gladi so začeli padati in umirati vojaki in civilisti kar po ulicah. Obenem pa dežuje, lijo kakor iz kabla, noč in dan...

In nastopa reakcija prizmučenega srca, prerazdraženih živcev, onemoglega želodca. Tudi jetlo ima megle izdržljivosti. Po prestanem trpljenju, strahu, gladi preko albanskega gorovja se je odprl v Skadru peklo — so začeli begunci v človeško klančino. Začelo se je umiranje po šotirih, na maršu in na ulici. Povsod. A brez vsake bolesi, naravnost od gladi, iznemoglosti, oslavljenosti srca, živcev, želodca.

V Skadru je bila ena sama črnogorska bolnica. Nabita, natlačena tudi po hodnikih. A bolniki so dohajali v tolpah. Nekateri so prinašali na konjih, druge so vlačili na šotorskih krilih, na rokah, hrbtih. Eni dospo že mrtvi, druge spuščajo žive na tla, kjer izdahnejo, tretji se sprejme v bolnico.

6. decembra je dobila Moravska bolnica ukaz, naj nemudoma organizira bolnico v dveh onemodrostnih zgradbah, bivših talijanskih mornarskih kasarnah in konjskih hlevih. Snagrd, blato, gnus po tleh in zidovju; okna polna, vrata polomljena, streha jedra za silo. Okoli zgradb mrhovina, gomile živinskega in človeškega blata, celo jezera kalne blatne vode, preko katero

parlamentarizaciji vlade pride v poštev tudi stališče prezidenta Masaryka, kateri se vrne koncem julija s Caprija, odkoder prihajajo prav zadovoljive vesti o zboljanju njegovega zdravlja.

Situacija v socialni demokraciji ni najugodnejša. To dokazuje tudi izid volitev v Slanem, katero je si cer silno komunistično-boljševsko. To slabo svojo situacijo zakrivljajo socialni demokrati sami s svojo nerazodnostjo. Te občinske volitve, četudi so v prvi vrsti samo lokalnega pomena, vendar dobro označajo perspektivo, kako bi se izvršile volitve v celoti, ako bi prišlo danes do njih. Zmagali bi komunisti in klerikalci, pa tudi občanski blok, ki ga tvorijo narodni demokrati, obrtniki in agrarci. Leta 1919 so dobili socialni demokrati od 13 mandatov, danes samo enega. Zato pa so komunisti do sedaj dosegli 13 mandatov, tako da znaša celotna izguba prejšnje jednote socialno demokratske stranke 4 mandate. Občanske stranke so imele 9 mandatov, sedaj jih imajo 13. Klerikalci, ki so sedaj kandidirali, so dobili 2 mandata. Razpravljanje v »petki« in njenih odsekih gre sedaj gladkejšje izpod rok, posebno ugodna postaja situacija v prehranjevalnem odseku, prihaja pa od spora z ministrom zemljedelstva dr. Brdlikom. »Petka« vstraja pri višjem kontingentu 40.000 vagonov žita, kar je 43 odstotkov do sedanjega kontingenta, minister dr. Brdlik pa hoče dovoliti samo 33 odstotkov. Čujejo se že vesti, da namerava minister dr. Brdlik zaradi tega odstopiti.

Zasedanje poslanske zbornice prične zopet dne 24. t. m. ob precej jasni situaciji, in ker bodo najbrže spori glede prehranjevalnega načrta in glede finančnih predlogov dovolj uglajeni potom odsekov, se da pričakovati, da se bo plenarna seja mogla uspešno posvetiti svojemu delu, kar bo toliko bolj potrebno, ker poslanci, zlasti zemljelci zahtevajo, da bi zasedanje končalo najdalje v polovici julija. V prvi seji položijo prisego štirje novi poslanci - legionarji, ki so jih predlagale legionarske organizacije in ker ni bilo protikandidatov, ni prišlo niti do prave volitve. Vsi so zastopniki socialističnih strank.

Nepovoljne izkušnje s sedaj veljavnim občinskim volilnim redom so pripravile vlado do predloga za nekatere izpremembe. Predlog je bil že predložen v senatu, ali do razpravljanja o njem v odseku pride najbrže šele jeseni. Najvažnejša je izprememba, da se vojakom, ki vrše prezenčno službo, volilna pravica preuči, ali že v načrtu se kaže prva vrzel v vezanih kandidatskih listinah s tem, da se dovoljuje črtanje kandidatov. Kdor izstopi iz stranke, ki ga je kandidiral, izgubi mandat.

Iz zunanje politike je vzbujala pozornost pot dr. Beneša v London in v Pariz, o kateri bo prihodnje dni poročal v odseku za zunanje zadeve. Govoril je tam z Lloydom Georgem, kateremu je naznačil naša stališča v vprašanju Gorenje Slezke in našega razmerja do Nemčije ter svoje nazore o potrebi sodelovanja Anglije in Francije v interesu stabilizacije mirovnih pogodb. V Parizu se je pogajal z Briandom in Millerandom. V Mar. Laznih bo 23. in 24. t. m. dr. Beneš nadaljeval pogajanja z Madžarsko, h katerim prideta tudi madžarski zunanji mi-

nister Banfy in bivši ministrski predsednik Teleki. Gre v glavnem za gospodarske stvari.

Baš minuli dnevi so bili posvečeni proslavi turobne tristoletnice usmrčenj Čehov na Staromestnem namestju. Poleg slavnosti v Pragi so se vršile proslave tudi po deželi, izmed katerih je bila najpomembnejša na Ružovem travniku v Litomyšlu, kjer so se češki bratje, odhajajoč v pobellogorski dobi v pregnanstvo, poslavljali od drage domovine in so iz njihovih solz po ljudskem sporočilu tam vzrasle rože. Tam jim je sedaj postavljen spomenik, ki je bil odkrit 19. t. m. ob udeležbi nad 3000 ljudi. Slavnost je bila manifestacija vsega naroda ter je imela tudi politični nadih, kajti govorniki so poudarjali tu potrebo edinstva in dela, da se zasigura naša država, ob navdušenem soglasju tisočglavih zastopov. Z gniljivimi besedami je govoril pri spomeniku slavnostni govornik Al. Jirásek, kateremu je češko ljudstvo s spontanimi ovacijami izkazovalo svojo ljubezen in spoštovanje in se mu je 16. t. m. zvečer poklonilo tudi Sokolstvo. Z Ružovega travnika so odšli udeležniki slavnosti v Litomyšl, kjer je bil opoldan odkrit spomenik poslednjemu biskupu češkoslovaške jednote in velikemu učitelju ljudstva J. A. Komenskemu. V Pragi je bila proslavljena obletnica usmrčenja na predvečer z mrtvaško slavnostjo na Staromestnem namestju, kjer je govoril množici predsednik poslanske zbornice Tomášek. Na dan obletnice 21. junija se je vršila dopolne v staromestni posvetovalnici slavnostna skupščina, v kateri je govoril župan dr. Baxa in univerzitetni profesor dr. Urbánek, na kar je položil ob zvonenju mestnih zvonov župan dr. Baxa na spominsko ploščo usmrčenec venec z besedami: »Pred tristo leti vam je pel na poti mrtvaški zvon, danes po 300 letih pojejo vsi praški zvonovi v vašo slavo. Vaš spomin ostane drag vsem Čehom za vekomaj.« Na razstavišču, kjer je baš razstava društvenega dela, ki so jo priredila socialna demokratična konsumna in produktivna društva, je bila v posebnem paviljonu aranžirana razstava spominskih stvari na usmrčenje dne 21. junija 1621. Slavnosti se je udeležil tudi potomec Komenskega ing. G. V. Figulus, ki je prišel v Prago iz Johannesburga v Afriki, in pa ameriški Čehi, ki jih je prišlo 17. t. m. nad 360 oseb. Praga je pogostila 19. in 20. t. m. tudi odličnega gosta indijskega pesnika in filozofa Rabindranata Tagore.

Politični razkol socialno demokratične stranke je povzročil razkol tudi v delavskih telovadnih jednotah. Tako se vršita sedaj v Pragi namesto ene olimpijade dve: socialno demokratična Zveza delavskih telovadnih jednot na Letni na zletišču, prevzetem od Sokolstva, in komunistična Federacija delavskih telovadnih jednot na telovadišču, ki je bilo v naglici zgrajeno v Holešovicah na Maninah pri Vltavi. Olimpijada in »Klubovalna olimpijada« sta se že pričeli, toda kar se tiče telovadnega prizvajanja, se ne moreta meriti s Sokolstvom. Komunistična ima tako udeležbo (okoli 40.000) kakor socialno demokratična. Glavni dan je nedelja. Gostov iz inozemstva tudi ni došlo toliko, kolikor lani na sokolski zlet. J. K. S.

se je moglo v hiši le po kamenih in opekah.

A Srbji so zavirali rokave, snažili noč in dan, tesali, kovali ... vse med brezkončnim deževjem ... in v par dneh je bila zasilna bolnica prirejena. A že med delom so prinašali bolnike, stokačote, umirajoče, in zvečer prvega dne je bila bolnica že polna. Toda ni imela ne kruha, ne kuhinjske posode, ne drv, ne denarja, ne dovolj posteljnine in perila.

Kdo naj pomaga? Srbski Rdeči križ v San Diovani! In naslednjega večera je že odhajalo 28 z moko in perilom na »Srbjski narod nikad nije imao, a teško i da će imati težu situaciju, nego što je bil pomor od gladi u Skadaru 1915-1916 godine, piše dr. Stanojević. Srpski »Crveni Krst« nikad nije bratskiji i humaniji pritrčao u pomoć svome narodu — nego tada, tih strašnih dana.

Nasledenega dne je bilo v bolnici že 150 novih in tistih bolniških postelj, v kuhinji se je kuhalo, bolniki so se kopali in preoblačili v novo perilo. Imeli so kruha, drv in vsega.

Po mestu pa je kosila smrt dalje. Po ulicah so ležali umrli vojniki v tolpuh in trupel konjskih je bilo nešteto.

Največja umrljivost je vladala med vojaštvom brez komande. In mrtveci so ležali po ulicah po več dni, ker ni bilo mogoče dovolj hitro pokopavati. Bolničarske patrulje so trupla po dnevi znašale vso noč na pokopališče. Grobo je kopal poseben delavski oddelak

brez prenehanja dan in noč. Skoraj do stropa je bila kapela polna mrtvecev do večera, ponoči pa se je izpražnjevala ...

Tako je odprla bolnica kuhinjo za vojaštvo v mestu in tako se je kuhalo za 4000 oseb. In začelo se je vseobse desinfekiranje, brljanje, striženje in preoblačenje. Ob 6. decembra 1915 do 7. jan. 1916 je šlo skozi to bolnico preko 5000 bolnikov; povprečno jih je umiralo 30-35% na dan. Po umiku je ustalo še okoli 500 težkih bolnikov — sovražnikov.

Pot od Skadra do Leša ni bil težak. Od Leša do Drača pa je bil znova posut z nešteto trupel, človeških in konjskih. Tam je namreč po nekaterih mestih tako barje, da so se iz njega težka reševali nenatovrjeni konji. Za izmučene in natovorne konje pa je bil napor nepremagljiv. Zato so se konji v masah pogrezali v močvirje in poginjali. A pogrezali so se tudi ljudje in umirali v barju!

»Naš narod je upropačen ne toliko v krvavih borbah, nego po Albaniji, zlasti s preganjanjem skozi močvirje albanskega divjega primorja, od Skadra do Valone, piše dr. Stanojević.« Katerim sovražniškim demonom pada na dušo ta greh, še ni povsem jasno. Ali ta greh je neodpušljiv!

Moravska bolnica se je v Draču vkrcala na Krf, kjer je ostala od 18. do 21. januarja a 21. januarja so jo odpotali na otok Vido, kjer so umirali vojniki trumoma. A o tem strašnem poglavlju prihodnjič!

M. M.

Politične vesti.

== Muslimani bodo glasovali za ustavo. Beograd, 26. junija. Muslimanski klub je na današnji seji sklepal o stališču glede glasovanja za ustavo. Vladin ultimatum je vplival tako močno na muslimanski klub, da je obvladal vse težkoče internega značaja. Klubu je bilo tudi znano, da bi eventualna vladna kriza trajala le malo časa, mogoče samo eno uro in da bi v slučaju izstopa muslimanov stopili na njihovo mesto zemljoradniki. Po dolgotrajni debati so sklenili člani kluba, da se bodo pokorili večini. Pri glasovanju je bilo oddanih 13 glasov za vladno in 11 proti. Vsi tega rezultata je sklenila opozicijska manjšina pod vodstvom dr. Spahje, da bo tudi ona glasovala za ustavo. V izraz nezadovoljnosti pa je podal dr. Spahjo svojo demisijsko. V dobro informiranih političnih krogih so menjali, da se bo po glasovanju za ustavo nadaljevala v muslimanskem klubu ostra borba med večino in opozicijo.

== Ministrski svet. Beograd, 26. junija. Danes ob 16. je imel ministrski svet sejo, na kateri se je razpravljalo o sklepu muslimanskega kluba in o demisijski dr. Spahje, ki se ni sprejela, pač pa se je imenoval njegov namestnik v obeh dr. Karamelme-dovića. Vlada je sklenila, da se v ponedeljek, 27. t. m. zaključi debata o ustavi in da se vrši glasovanje nepreklono na Vidov dan. Nadalje se je nanovo stiliziral čl. 133 o naredbah. Končno je poročal finančni minister o naredbah o trošarini in taksah na poslovno obrt.

== Kdo bo glasoval za ustavo? Beograd, 26. junija. Na podlagi sedanjega položaja bo glasovalo za ustavo 88 demokratov (brez dr. Ribara), 88 radikalcev, 10 članov Pučjeve skupine, 23 muslimanov, 10 muslimanov iz južne Srbije ter poslanca Piletič in Gaković. Vlada ima torej sigurnih 220 glasov. Stališče zemljoradniškega kluba še ni znano, ker vlada ni mogla pristati na njegove zahteve.

== Regentova prisega na ustavo. Beograd, 26. junija. Vsi težkoči, ki so nastale radi muslimanskih zahtev, je preložena regentova prisega na ustavo na prihodnjo nedeljo, dne 3. julija.

== Rekonstrukcija kabineta. Beograd, 26. junija. Po informacijah s strani nekega vodilnega državnika ne namerava vlada na dan proglašenja ustave demisionirati, ampak se bo izvršila samo rekonstrukcija kabineta.

== Tekst člena o naredbah. Beograd, 26. junija. Vladni tekst člena o naredbah se glasi: Privremeni zakon, uredbi in rešenja min. svetja i druga akta, kao i odluke sa određenim rokom trajanja zakon-skog značenja, izdanih u vreme od 1. dec. 1908 do proglašenja ovog ustava vrede i dalje kao zakon, dok se ne izmene ili ukinu. U roku od mesec dana od proglašenja ustava vlada je dužna provesti sve privremene zakone, uredbi, pravilnike i rešenja min. svetja i druga akta pa i odluke sa određenim rokom trajanja zakon-skog značenja zakonodavnim odborom na pregled. Ovaj odbor, podeljen na sekciji prama granicama državne uprave pregledati će naidlje u 6 meseci i odlučiti, koje naredbe ostanu bez izmene, koje se izmijene, koje se ukinu. Nedošeni privremeni zakoni prestaju važiti. Odluke ovoga odbora proglašene se kao zakon. Vsi privremeni zakoni, uredbi i rešenja min. svetja sa određenim rokom trajanja zakon-skog značenja, koji se tiču agrarnih odnosa u zemlji, Narodne banke SHS, likvidacije mora-tornog stanja i naknadi štete povzročene po vojni i uredbi o zajmu i požurenju rada kot sodišča mogu se izmijeniti samo zakon-skim putem.

== Naredbe o redu in radu ne bo. Beograd, 26. junija. Danes popoldne se je vršila konferenca članov vlade in predstavnikov skupin vladne večine. Na konferenci se je razpravljalo o nameravani naredbi o redu in radu.

== Protest proti kondominiju baroške luke. V znak protesta proti eventualnemu popuščanju v vprašanju baroške luke je nad 40 krajevskih primorskih udruženj poslalo ministrskemu predsedniku v Beograd protestno brzojavko, v kateri zahtevajo, da naj se kondominij baroške luke ne pripusti.

== Razmere na Hrvaškem v nemški luči. »Berliner Tageblatt« od 23. t. m. prinaša pod naslovom »Kroatien« od svojega, na Hrvaško odpisane posebnega poročevalca Teodorja Berkesa daljši članek, v katerem slika razmere na Hrvaškem in v naši državi sploh. Zanimivo je, da se njegova poročila naslanjajo na informacije s strani Narodnega kluba in Radica samega. V članku slika Berkes tudi težkoče pri sprejetju ustave in prikazuje naše razmere v onem tonu, kakor smo ga vajeni čitati v naših opozicijskih listih. — Dobro bi bilo, če bi »Berliner Tageblatt« poslal svojega poročevalca v našo državo z nalogo, da čuje tudi drugo plat zvona in da poroča tudi stvari, ki so za nas ugodne.

== Izstop dr. Salihagića iz radikalnega kluba. »Hrvat« poroča iz Beograda: Radikalci so izgubili zopet enega muslimana, ki je bil do sedaj ostal v njihovem klubu. Dr. Salihagić je poslal ministrskemu predsedniku pismo, v katerem utemeljuje svoj izstop in navaja kot glavni vzrok agrarno vprašanje in ustavo. Dr. Salihagić je odložil tudi svoj poslanski mandat. Na njegovo mesto pride Stjepo Kobasica, glavni urednik »Srpske Riječi« v Sarajevu.

== Odhod avstrijskih delegatov v Portorože. Kakor doznava »Politische Korrespondenz« odpotujejo avstrijski delegati 1. julija h konferenci v Portorože.

== Sedež donavske komisije v Bratislavi. Iz Prage poročajo: Kot sedež mednarodne donavske komisije je bila določena Bratislava, čeprav so se Jugoslovenci zavzemali za to, da postane Beograd sedež te komisije.

== Program novega poljskega zunanjega ministra. Minister zunanjih poslov Skirmut je naznanil zastopnikom časopisja svoj program in pri tem izjavil: Svet mora

izprevideti, da je Poljska element miru. Glede gornjesleskega vprašanja želi Poljska odločitve, ki temelji popolnoma na versalski mirovni pogodbi v skladu z izidi plebiscita in se hoče priključiti francoskemu in angleškemu stališču. Minister se je zavzel za sporazum med Češkoslovaško in Poljsko. Poljsko-francoska alianca, ki nima agresivnega značaja, temveč je miroljubna, se mora ohraniti. Minister je opozarjal na simpatije, ki jih goli Italija do Poljske in omenil, da je razmerje med Poljsko in Anglijo kočljivo, ker ima Poljska tam kaj mnogo sovražnikov, vendar mora Poljska delati v duhu medsebojnega sporazuma.

== Madžarski zunanji minister o pogajanjih z dr. Benešem. Minister za zunanje posle grof Banfy se je napram poročevalcu madžarskega dopisnega urada izrazil o sestanku v Marjanskih Laznih: Povodom konference v Brucku sprožena vprašanja, katera se sedaj podrobno razpravljajo v Budimpešti in Pragi, so se dopolnila s pravkar izvršeno izmenjavo misli. Sestanek v Marjanskih Laznih zatorej ni konec izmenjave teh idej, temveč je nadaljna postaja konstruktivnega delovanja, katerega smoter je zavarovanje srednje-evropskega miru z vpoštevanjem upravičenih interesov vseh držav.

== Sforza hoče biti poslanik v Parizu. Dopsnik »Matina« v Rimu brzojavlja, da je grof Sforza ponudil Giolittiju svojo ostavko, da ga je pa Giolitti zaprosil, da naj svoje mesto obdrži. Italijanski listi javljajo, da Sforza želi, da bi bil imenovan za poslanika v Parizu.

== Politična pripadnost poslancev v laškem parlamentu. V laškem parlamentu štejejo posamezne skupine naslednje številce članov: agrarci 26, komunisti 11, demokrati (liberalne smeri) 79, demokrati (socialne smeri) 63, nacionalci 10, skupina liberalcev desnice 17, popolari (katoliška stranka) 105, reformisti 35, republikanci 7, Jugoslovenci 5, Nemci 4, socialisti 121, fašisti 35 in divjaki 9. Ker ne dosežejo republikanci, Jugoslovenci in Nemci števila 10, kakor to zahteva poslovnik, so vpisani med mešane.

== Italija se je usmislila Zadra. Kakor znano, so proglasili Zadrčani vsled neugodne izmenjave kron za ilire generalno stavko, Ker pa je laška vlada sedaj popustila in določila za izmenjavo avstrijskih bankovcev 60 milijonov lir, so se Zadrčani pomislili in sedaj so zopet rodoljubni. O cara Italija!

== Briand o zunanji politiki. Pred odsekom za zunanje posle je razpravljal ministrski predsednik Briand o problemih zunanje politike. Ministrski predsednik je opozarjal na potrebnost, da se sankcije ne ukinejo. Loucheur je pri svojih razgovorih z Rathenauom odbil vtis, da išče nemška država iskrenega uspešnega in praktičnega sodelovanja pri vzpostavitvi opustošenih krajev. Glede Gornje Slezije je opozarjal ministrski predsednik na to, da se bližajo prireditvi, nazorom Francije odgovarjajoči rešitvi. Posredovalna akcija v Orijentu se mora gibati v okvirju sklepov od 19. junija.

== Nemčija in versalska mirovna pogodba. Beogradske presbire poroča iz Pariza: Z nekim diplomatskim aktom je Nemčija naznanila, da smatra versalsko mirovno pogodbo za začasno. Kitajska vlada je namreč zahtevala od Nemčije, da prizna versalsko mirovno pogodbo v celoti, nemški poslanik v Pekingu pa je kitajski vladi izročil noto nastopne vsebine: Soglasno z instrukcijami moje vlade mi je čast ponoviti vam, da nemška vlada sedaj ne more ponoviti priznanja versalske mirovne pogodbe, ker bi tak korak pomenil svoboden in svojevilen sprejem te pogodbe s strani nemške vlade, kar bi škodovalo kesnejši reviziji te pogodbe. Vsekakor pa se nemška vlada ne bo protivila, ako bi se Kitajska poslužila členov 128. in 134. te pogodbe. Razpravljajoč o tem nemškem odgovoru poudarja »Temps«, da Nemčija uradno z diplomatskim aktom izjavlja, da se ne smatra obvezane z versalsko pogodbo, temveč da je bila v to samo prisiljena po pritisku, kateremu se je uklonila, vendar pa se nadeja, da se ji bo posrečilo, da bo versalska mirovna pogodba revidirana.

== Vprašanje alandskih otokov. Svet Zveze narodov je naznanil svoje sklepe v vprašanju Alandskega otočja. Svet Zveze narodov meni, naj se suvereniteta nad otoki prizna Finski, naj se otoki voljaško nevtralizirajo in se dajo prebivalstvu garancije v zmislu govora poročevalca. V imenu švedske vlade je vložil Branting proti odločbi sveta Zveze narodov formalen protest in izjavil, da ta odločitev baltskim ozemljem ne prinaša zaželenega pomirjenja. Švedska je pripravljena sklep sveta Zveze narodov lojalno priznati in se bo udeleževala pogajanj, ki se bodo vršila pod avspicijami Zveze narodov med obema strankama in v svrhu ugotovitve jamstev, vendar se ne odreka upanja, da pride dan, ko bo zadovoljeno tudi prebivalstvo alandskih otokov.

== Grška in antanta. »Daily Express« javlja iz Aten: Ministrski svet je odobril odgovor, ki ga je dal kralj Konstantin za veznikom. Odgovor odklanja zahteve, da bi se grška akcija proti kemalistom ustavila ali odgodila.

== Volno stanje med Rusko in Japonijo. »Daily Telegraph« javlja, da je Čičerin uradno naznanil velesilam, da obstoji med Rusijo in Japonijo volno stanje.

== Mladoturki proti Angležem v Egiptu. Voditelji mladoturške gibanja so se obrnili na Zvezo narodov s pritožbo proti angleškemu protektoratu nad Egiptom.

== Za okrepitev Zveze narodov. Iz Londona poročajo: V Hyde parku po zvezi narodov sklicana skupščina v prid okrepitev misli Zveze narodov. Predsednik zveze je priobčil izjavo, v kateri se poudarja potreba, da se ohrani zveza narodov kot ena najvažnejših jamstev za ohranitev svetovnega miru.

Riko Tavčan.

Opazke k volitvam v obrtno sodišče.

II.

V ta zakon pa so bili poleg trgovskih nastavljenecv in pa nastav-jencev za višja trgovska opravila uslužbenih pri obratih, spadajočih pod obrtni red, sprejeti tudi drugi duševni delavci, ki so zaposleni v obratih ki pa ne spadajo v smislu zak. z dne 20. dec. 1859, šteč. 227, pod obrtni red kakor v kred. zavo-dih, hranilnicah, posojilnicah, pridobitnih in gospodarskih zadrugah, jencev vrste v uredništvu, upravi ali v prodaji kakaga periodičnega lista, odvetniških in notarskih pisarnah itd.

Človek bi mislil, da bo sedaj konec tistih sporov, pod katero sodišče spadajo vsi ti duševni delavci, ki so zaposleni v obratih, ki spadajo pod obrtni red, in pa v obratih ki ne spadajo pod obrtni red. Pa ne in ne.

§ 41. cit. zak. o trgovskih nastavljenicah namreč določa sledeče:

Za spore iz službenih razmerij, pravo-močnih s tem zakonom (trgovskih nastavljenecv) so pristojna obrtna sodišča, ako se za službo dajalčevo podjetje uporablja obrtni red.

Kako se uveljavlja ta zakon v praksi, o katerem pravi dr. Randa, da njega logična odredba ni naj-boljša stran tega zakona, naj dokazem s par slučajih:

1. Trgovski poslovodja, ki se je spril s svojim delodajalcem trgovcem, moral je po zakonu z dne 27. nov. 1896, št. 218, iskati svoje pravice pri obrtnem sodišču. Če pa je vsled tega spora vstopil pozneje v kako netrgovsko podjetje, kjer je opravljal isti posel, ni smel pred obrtno sodišče, temveč je moral vložiti tožbo pri navadnem sodišču, ker ga ni več štiti zakon iz leta 1896. Danes ga tudi v tem netrgovskem podjetju štiti zakon o trgovih nastavljenicah iz leta 1910 in sme torej vlagati tožbe pri obrtnem sodišču.

Če pa iz tega obrata prestopi v kako hranilnico, posojilnico, zavarovalnico ali celo informacijsko pisarno, kjer bo opravljal isto delo, ga štiti še vedno zakon o trgovskih nastavljenicah, ne sme pa za slučaj spora vložiti tožbe pri obrtnem sodišču, ker ta podjetja ne spadajo pod obrtni red.

2. Pri kaki gospodarski zadrugi zaposleni knjigovodja ne spada pred obrtno sodišče, ker za zadrugo ne velja obrtni red.

Ista zadruga pa ima obrtno pri-glaseno recimo vinsko trgovino, za katero vodi knjige taisti knjigovodja.

Takega knjigovodjo je treba vpisati v volilni imenik, ker je deloma nastavljen pri tisti zadrugi, ki spada s svojo vinsko trgovino pod obrtni red, četudi ista zadruga, ki prodaja druge predmete le svojim članom, ne spada pod obrtni red, ker ni nikjer rečeno, da bi morala politična oblast zasliševati priče, ali opravlja ta knjigovodja več posla za tisto zadrugo, ki ne spada pod obrtni red, ali za ravnoisto zadrugo, ki spada pod obrtni red.

Pa recimo, da ga označi ta zadruga za knjigovodjo, ki vodi knjige pretežno za zadrugo, ki spada pod obrtni red. Vpisan bo torej v volilni imenik in bo tudi volil. V slučaju spora pred obrtnim sodiščem pa lahko taista zadruga izjavi, da vodi knjige za vinsko prodajo le mimogrede. In kaj bo temu posledica? Obrtno sodišče mora tožbo zavrniti, knjigovodja mora pred navadno sodišče, ki je na ta pravorek vezano. Obrtno sodišče je imelo z zasliševanjem strank in prič neposredno delo, stranke pa zamudno časa in stroške. Če je bil torej že prvi zakon pomanjkljiv, je ta še bolj, ker se že sedaj opaža, da obrtniki in službojemalci sami ne vedo, kdo se sme vpisati v volilni imenik, kaj šele, katero sodišče je zanje pristojno v slučaju tožbe. In zakaj dva sodišča za spore, katere urejujeta ista zakona, če je že tu obrtno sodišče.

Da se vsaj glede kompetence enkrat za vselej reši brezdvomno, ali spadajo spori nastavljenecv višjih opravil, ki stoje z eno nogo v podjetju, za katero velja obrtni red, z drugo nogo pa v istem podjetju, za katero ne velja obrtni red, bi bilo priporočati, da se za vse spore delodajalcev in delojemalcev, katerih službeno razmerje urejuje obrtni red oziroma zakon trgovskih nastavljenecv, razširi pristojnost obrtnega sodišča na vsa podjetja in obrate, ne glede na to, ali velja za te obrtni red ali ne. Če ne gre drugače, naj bi se za iste ustanovila posebna volilna skupina.

To predlagati, imajo pravico po § 2. zak. z dne 27. nov. 1896, št. 218, deželni zbori in odbori, okrajna in občinska zastopstva, trgovske in obrtne zbornice, obrat nadzorništvo, zadruge, korporacije in društva — po mojem mnenju preko besedila § 1 istega zakona, ki določa, da se razteza stvarna pristojnost obrt. sodišč na vsa podjetja, za katera velja obrtni red. Če se je napravila izjema pri mopolu in realijah, za katere tudi ne velja obrtni red, naj se to stori tudi v drugih slučajih. Kar je nezdravega na zakonu trg. nastavlencev, naj se odpravi, ker za to

govore interesi sodstva in pa službojemalcev.

Zakaj naj civilni sodnik študira obrtni red in zakon trgovskih nastavlencev, če 95 odstotkov teh sporov rešuje obrtni sodnik?

Za nastavlence pa bi imelo to razširjenje kompetence obrt. sod. tudi to ugodnost, da ni treba plačevati odvnetika, ker je pri obrtnem sodišču v I. instanci zastopstvo po odvnetiku izključeno, v II. instanci pa nepravilno. Razen tega prisedujejo pri obrtnem sodišču prisedniki iz vrst službodajalcev in službojemalcev, ki poznajo tudi praktično stran poslovanja in obratih.

Iz ustavotvorne skupščine.

— d Beograd, 25. junija. 59. redni sestanek konstituantne je otvoril predsednik dr. Ribar ob 10.30. Ko so bile formalnosti končane, je čital tajnik zahteve pravosodnega ministrstva, po kateri naj bi konstituantna izročila sodišču komunistična poslanca dr. Milana Lemeža in Fabjančiča, ker sta se pregrešila proti § 102. srbskega kazenskega zakonika. Radikalni disident Aleksa Žujević je izjavil, da mu nekateri člani VIII. oddelka ustave niso všeč. Končal je: »Gospoda! Poslanec večine! Mislite na to, da bo morala v kratkem število članov opozicije tako narastlo, da vas bodo preglasovali.« — Demokrat Pavle Angjelić pravi, da bodo določbe o upravnih oblastih v VIII. oddelku ustave povzročile velike nepravilnosti v naši državi. Pravi, da se je vlada okoristila s položajem in je v členu 90 ustanovila mesta ministrov brez portfelja in podtajnikov in tako pomnožila uradništvo, proti čemur so se ravno radikalci in demokrati v preteklosti najbolj borili. K členu

96. odstavka X. o napredovanju prosvete v oblasti zahteva tasle določke: »Izvajajoč vzdrževanje ljudskih šol, za katere skrbi država«. Poslanec Angjelić je rekel, da bi se dal na ta način popraviti pregrešek, ki ga je napravil minister za konstituantno pri 16. členu II. oddelka, ko je ravno ta predlog odbil, čeprav je bila večina poslancev zanj. (Dr. Laza Marković: »To pa ni bilo tako!«) Tako je bilo, g. Marković! Priče so tukaj, in vi, g. Trifković ste tudi krivi, da je moj predlog takrat propadel!« Govoril je še o nekaterih členih, med njimi o členu 106. in 107. in je končal svoj govor z izjavo, da bo glasoval za ustavo, ker je narodu treba ustave, pa naj bo že kakršnakoli. (Burno poslanje, govorniku čestitajo.) Poslanec Milan Miloradović (samostojna kmetijska stranka) očita zemljeradnikom, da so šli po isti poti, kakor skrajna levica in skrajna desnica in pravi, da bo glasoval za ustavo. Prihodnja seja se vrši v ponedeljek ob 10.

Iz naše kraljevine.

— Regent in zastopniki vlade na sokolskem zletu v Osijeku. Beograd, 26. junija. Sokolskega zleta v Osijeku se udeležil regent Aleksander, dr. Ribar kot aktivni sokolski član in minister Pribečević kot zastopnik vlade.

— Kongres Čehoslovakov v Osijeku. Kakor smo že poročali, so sklicali Čehoslovaki iz Jugoslavije ob priliki sokolskega zleta v Osijeku kongres, na katerem se bo ustanovila osrednja organizacija vsega kulturnega dela Čehoslovakov v naši kraljevini.

— Združenje srbskih in hrvatskih zemljoradniških zadrug. Beograd, 26. junija. Pogajanja za združenje srbskih in hrvatskih zemljoradniških zadrug so končana. V kratkem se vrši v Velikem Bečkereku kon-

gres srbskih zemljoradniških zadrug, ki bo izvedel združenje. V Beogradu se ustanovi združna centrala.

— Kongres hrvatskih obrtnikov. V sredo, 29. t. m. se vrši v Belovaru kongres Zveze hrvatskih obrtnikov. Kongresa se udeležijo okoli 500 delegatov ter več srbskih in slovenskih gostov.

— Velik požar v Novem Sadu. V nedeljo, prvi dan pravoslavnih binkošti, je izbruhnil v Novem Sadu v trgovici strojev Zorić velik požar, ki je v dveh urah uničil trgovico in znatno poškodoval skladišče Makovskega in Huberta. Kljub nadočloveškemu naporu ognjegascv in vojaštva se ni posrečilo požar lokalizirati. Škoda znaša več milijonov dinarjev.

Neodrešena domovina.

— Končno. Kakor poročajo iz Trsta, je bil končno vendar izpuščen iz motovunskega zapore župnik Šime Cervar iz Zrenjina.

— Iz Buzeta. V neposredni bližini župne cerkve v Buzetu je cerkev sv. Antonia, kjer je bila vsako leto procesija, ki se je je udeležil ves narod iz okolice. Letos pa so vsled fašistov vsi kmetje izostali in procesija je bila za to tako majhna, da niso mogli nositi niti vseh zastav, dasi je eno nosil — fašist. Ker pa procesija ni uspela, so priredili — ples. Toda tudi tu ni bilo ljudi. Taki so uspehi fašistov.

— Pohodil fašistov se še vedno nadaljuje. V Roverci v Istri je dobila jugoslovanska stranka 331 glasov, blok pa samo 19. Zato se hočejo sedaj masčevati fašisti. Navallili so se že drugi v Roverco. Poslednjičkrat je prišlo iz Vodnjanca kakih 30 fašistov, ki so napadli v gostilni štiri naše kmete. Pričeli so jih tepsti in jih hoteli očitno ubiti. Ko so izpoznali kmetje, da gre za življenje, je eden potegnil samokres in vstrelil, drugi pa so zgrabili za stole in pričeli udarjati po fašistih. Skoraj bi bili vrgli vseh 30 iz gostilne, da ni v tem trenutku prišel oddelek finančne straže, ki jih je ukinil in odpeljal v ječo. No, gospod Pogatschnig, kaj pravite na to?

— V Ročnju je bila na Telovo procesija. Postavljeni so bili mlaji, na katerih enega je prilepil nek Italijan par zelenih in rdečih trakov. Mimogrede je odtrgal par tistih trakov 19letni mladenič Lovrenc Jug. Ko je izvedel da to dotični Italijan, je hitro telefoniral na vse strani, da je v Ročnju revolucija. Takoj nato so prišli od vseh strani orožniki, fašisti in s slavo pokričji vojaki in odpeljali mladeniča v zapore. Nesrečni mladenič je sedaj že več ko

mesec dni v zaporu in še vedno odlašajo z razpravo. Slavna laška justica!

— Na Reki deluje izredni italijanski komisar Foschini z vso silo, da bi v kolikor mogoče v kratkem času rešil »meščanski politični problem«. Vedno je v stikih z zastopniki raznih političnih struj in ima z njimi dan na dan dolge razgovore, vse z namenom, da bi se skoro vrnilo na Reko redno javno delovanje. Tako namreč trdi italijanska poročila. Verjetneje pa je, da bo komisar reške zadeve še bolj zmešal in ne bo še tako kmalu konec reškega trpljenja. Reško mesto se bo moralo še energičnejše nego pri zadnjih volitvah postaviti proti raznovrstnim italijanskim mešetarijem, ki zasledujejo samo ta cilj, kako bi Reko počasi pa gotovo uničili. Pred očmi imajo tole: Jugoslovanska Reka ne sme biti, zato naj pogine!

— Šolska mladina v Voloski je imela obhajilo Požrtvovalno »Zensko zedinjenje« v Voloski je hotelo deco ob tej priliki pogostiti. Toda v cerkev so se navallili fašisti in pričeli glasno groziti, da spuste cerkev v zrak, če se bo pelo hrvatsko. Ko je bila potem deca obdarjena v samostanu, je prišel orožnik, na povlelje fašistov in izgnal otroke. Vse to se dogaja nezakazvano v Italiji, deželi »kulture«.

— »Uporniki« iz Cerkna so končno izpuštili iz zaporov v Gorici in jih poslali domov. Nad tri tedne so sedeli v gorških zaporih, slednjič se je italijanska justica uvrčila, da se zbog cerklnskega mlaja meje tam gori ne bodo prerušile »Uporniki« se imenujejo: Fran Petercel, Ciril Mavrič, Ciril Bevk, Fran Obid, Fran Lahajnar in Metod Sedej.

Dan zgradbe in cvetja za Sokola I. dne 3. julija.

Nevenljive so zasluge sokolskega dela za povzdigo telesnega zdravja in moralnih sil v našem ljudstvu. Sokolsko telovadišče je vzgojevališče naše mladine za delo, disciplino, za narodno in domovinsko zavest. Sokolstvo goji čut za svobodo in demokratizem. Sokolstvo deluje v smislu večnih idej razvoja in napredka v narodu; seje seme, da vzkljejejo v mladem pokolenju vse one npravne lastnosti, ki so predpogoj za razvoj in napredek v pravi smeri. Sokolstvo spaja preko različnih verskih in političnih nazorov v okviru svojega programa vse one brate in sestre, ki sta jim skupna ljudska in narodova korist

in uspeh več, kot pa idejni ali gmotni interes posameznikov ali posamičnih skupin v narodu. Odtod izhaja naša neomejena ljubezen do naše edinstvene, močne in nedeljive domovine.

Sokol I. vrši že dolgo vrsto let sokolske naloge vsestransko in smotreno. Letos si gradi na trgu Tabor lastno telovadišče z ogromnimi žrtvami svojih skromnih prihrankov in z ono ljubeznijo in iskrenim voljo, ki jo je zmogla le brezprimerna vdanost in zvestoba do sokolske misli. Delo krepko napreduje. Društvo bo moglo že dne 10. julija prirediti na začasno urejenem telovadišču svojo običajno

letno telovadbo. Dovršeno telovadišče pa otvori in izroči svojemu namenu sredi avgusta.

Sokol I. se do sedaj ni nikdar obračal s prošnjami do široke javnosti. Letos pa so nastale za veliko delo velike potrebe. Njegovo mnogoletno delo je bilo nesebično, za druge, za vse sloje, za notranji prepored in boljše bodočnost nas vseh. Široka javnost stoji vspricho tem dejstvom v razmerju moralnih dolžnosti k društvenemu delovanju, Sokol I. pa je moralno upravičen, da sme v izredni priliki apelirati na pomoč in podporo vseh slojev v Ljubljani in izven nje, ki so dozo-reli za umevanje in spoštovanje sokolskega dela.

V svrhu pomoči Sokolu I. so se sešli prijatelji Sokolstva iz vse Ljubljane in ustanovili široko zasnovani odbor za prireditev dneva gradbe in cvetja Sokolu I. dne 2. julija popoldne in 3. julija dopoldne. Vidovdanski teden bodi Sokolski teden v Ljubljani, Vidovdanska nedelja bodi dan gradbe in cvetja Sokola I. Obračamo se do vseh Sokolov, do vseh prijatel-

jev naše odlične ljudske in narodne organizacije s prošnjo, da gmotno podprejo plemenito prizadevanje Sokola I. Pričakujemo, da naša javnost simpatično pozdravi ta poziv.

Vidovdanska praznovanja imajo svoj globokejši državni in nacionalno moralni smisel za preteklost in bodočnost Jugoslovenov. Misli in spomini na Kosovo so glasen »memento« sedanjim in bodočim generacijam, ki mora vedno najti topel odmev v naših dušah. Kosovo naj živi v nas kot žgoča narodna vest, ki se pri vsakem dejanju vprašuje, kaj koristi in kaj škoduje domovini, ljudski blaginji in splošni kulturi. V tem je obsežna ozka vez med Vidovim dnevom in sokolskimi težnjami. Praznujmo in slavimo veliko splošno državno in narodno slavo in dajmo mu v soboto in nedeljo konkretno obliko v gmotnih prispevkih Sokolu I.

V Ljubljani, 27. junija 1921.

Odbor za prireditev dneva gradbe in cvetja Sokolu I.

Odbor Sokola I. in odbor društva za zgradbo Sokola I.

Poziv!

Vabim vse narodno misleče prebivalstvo našega mesca, da na Vidov dan okraši svoje hiše ali stanovanja z državnimi ali narodnimi zastavami.

V LJUBLJANI, dne 25. junija 1921.

Župnov namestnik:

dr. Zarnik I. r.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 27. junija 1921.

— Na Vidov dan bo v tukajšnji stolnici ob 10. dopoldne generalni vikar A. Kalan daroval slovesen rekviem. V pravoslavni kapeli vojašnice Mišiča bo svečana služba božja s parastosom ob pol 9. dopoldne. Vabijo se vsi demokrati člani občinskega sveta.

— Vidov kres v Mariboru. V spomin na srbski Vidov dan in na staro slovensko narodno šego kresovanja priredi mariborska družnica Jugoslovanske Maticice dne 28. t. m. »Vidovdanski Kres« kot veliko ljudsko zabavo brez vsake vstopnine in brez vsakih stroškov. Žgal se bo kres, igrala bo godba, peli pevski zbori, govornik bo primerno pojasnil pomen Vidovega dne in kresa. Preskrbljeno bo, da se bo vse vršilo v redu in dostojno. Pozivamo tudi okolico, da tega dne prižgo ognje po višinah v spomin na naše boje in na našo osvoboditev.

— Grof Beguen na Bledu. Predsednik deželne vlade dr. Baltič in soproga sta v soboto dne 25. junija t. l. povabila grofa Beguena in njegovega sina na zlet na Bled in k Savici. Z izletom je bil na Bledu pri hotel Malnerju združen obed. Izleta in obeda so se udeležili tudi češkoslovaški generalni konzul dr. Beneš, vseučiliški profesorji rektor dr. Zupančič, dr. Zolger in dr. Pita-mič, vodja poverjenstva za uk in bogočastje dr. Skaberne in predsedstveni tajnik okrajni glavar Seneković.

— Neodvisnosti sodnikov ne pojmujemo nekateri poslanci, kot dokazuje interpelacija posl. Deržiča od NSS, priobčena v »Jugoslaviji« dne 21. t. m. št. 140. Zaradi hišne preiskave pri dveh njegovih somišljenikih zahteva od ministra pravde strogo preiskavo, njuši v tem službenem ukrepu preiskovalnega sodnika strankarstva itd. In ti pride s slično interpelacijo komunist, potem klerikalec itd., češ da se je njegovemu somišljeniku tudi nekaj takega pripetilo. Naši sodniki in naša sodišča so visoko vzvišena nad takim otročjim sumničjem, pač pa take in podobne interpelacije je dokazujejo le, da nimajo gotovi ljudje, ki hočejo zastopati ljudske in državne koristi, dajati postavbe, urejevati državo itd., niti temeljnih pojmov o moderni pravno urejeni državi ter bi jim samo koristilo, preden se spuščajo na to polje, da si nabavijo in temeljito preštudirajo tozadevni abecednik!

— Proti občinskim volitvam v Kočevju je v smislu § 53 v. r. vložen pritožba, ki bazira v glavnem na pomanjkljivosti v smislu § 24 o. v. r. Občinske posle vodi stari odbor.

— Umetnine in tihotapstvo. Vzlci temu, da je bilo svoj čas prepovedano izvažati umetnine iz naše države, se razni »patrijotje« še vedno trudijo umetnine starinske vrednosti, ki bi lahko krasile naše muzeje, spraviti preko meje in jih tam prodati. Ker je izvoz prepovedan, mora to iti seveda le tihotapskim potom. V Mokricah na Dolenjskem je posedoval Niko baron

Gagern naravnost krasen in daleko naokoli poznati eksemplar avgsburške ure velikanske starinske vrednosti, poprej last rodovine Auer-spergove. Vzlic vsem prepovedim in carinskim predpisom pa je odnesel gospod Gagern to uro na Dunaj in jo prodal tam baje za pol milijona jugosl. kron. Kako se mu je posrečilo to uro, katere veliko umetniško vrednost bi po njeni veličini in kakovosti gotovo spoznal vsak lajik, spraviti v Mariboru preko meje, je uganka. Sicer pa si je g. baron Gagern tudi dopeljal z Dunaja kupca-starinarja za svoje starinsko pohištvo, ki ima tudi romati preko meje. Kje so v tem slučaju naše oblasti in carinarji, ki so sicer pri prevozu navadnih predmetov večkrat celo nepotrebno strogi? Zanimivo pri tem je tudi dejstvo, da gosp. Gagern vedno potuje v Nemško Avstrijo z jugosl. potnim listom vzlci temu, da je avstrijski državljani. Dočim se našim državljanom delajo le pogosto nepotrebne težave glede potnih listov, se gospod baron Gagern enostavno odpelje k okr. glavarstvu v Krško in dobi brez vsega naš potni list. Taki ljudje delajo samo škodo državi v vsakem pogledu, zato ne preostaja drugega kakor da se z njimi enkrat za vselej obračuna! Kaj naj jim mar še nadalje gremo na roko tako kakor doslej?

— Vidovdanska slavnost. Dijaštvo tehn. sr. šole v Ljubljani priredi v proslavo »Vidovdana« dne 28. t. m. ob 8. zvečer v »Sokolskem domu« na Viču akademijo z nekoliko pomnoženim, predpoldanskim šolskim programom v prid šolskemu podpornemu društvu.

— Osebnosti s pošte. Imenovani so: za poštarje poštna oficijanta Albin Leitgeb pri poštnem uradu Toplice poleg Novega mesta, Gabrijel Marušič pri poštnem uradu Ziri in poštni aspirant Pavel Zak pri poštnem uradu Brezno. — Podeljena je odpravnika služba: v Nemški Loki odpravniku Ivanu Meditzu, v Gomilskem poštni odpravnik Gabrijel Hočevar in v Lučah pri Ljubnem poštni pomočnik Marija Pustoslavšek. — Premošeni so: poštni oficijal Julij Kuštrin od urada Maribor 1 k uradu Ljubljana 1, poštar Vincenc Ločičnik od urada Pilštanj k uradu Marnberk, poštni adjunkt Viktor Zagorsky od urada Jesenice na Gorenjskem k uradu Maribor 2, poštna oficijanta Maks Plaš od urada Prevalje k uradu Maribor 2 in Srečko Štut od urada Ljubljana 1 k uradu Maribor 1, poštna adjunktinja Matilda Krisper od urada Celje k uradu Šmarje pri Jelšah, poštna oficijanta A. Bergant od urada Mokronog k uradu Konjice, Suzana Kogoj od urada Konjice k uradu Celje, Marija Lončar od računskega oddelka poštnega in brzojavnega ravnatelstva v Ljubljani k poštnemu uradu Ljubljana 1 in Rafaela Baljič od urada Zidan most k uradu Sarajevo 7, pisarniška oficijantka Silvija Hrdlička od poštnega ravnatelstva v Ljubljani k poštnemu ravnatelstvu Split. — Poštni službi so se odpovedali: poštna praktikan-ta Miroslav Kvas in Rikard Batistič pri poštnem uradu Ljubljana 1, poštna oficijantka Julči Dergane pri poštnem uradu Ljubljana 1 in pisarniški oficijant Albert Kolman pri gospodarskem uradu poštnega ravnatelstva v Ljubljani. Začasno sta vpokojena: brzojavni adjunkt Ivan Bogataj pri vzdrževal-

nem odseku v Ljubljani in poštna oficijantka Ana Zupančič pri poštnem uradu Kranj. Trajno vpokojen je Bogomir Gmajnar pri poštnem uradu Ljubljana 1. — Službene pogodbe so odvezani: odpravniki Marija Mursa pri poštnem uradu Cven, Anton Hočevar pri poštnem uradu Gomilsko in Anton Pustoslavšek pri poštnem uradu Luče pri Ljubnem. — Umrli je poštna oficijantka Antonija Kolarič pri poštnem uradu Ptuj. — Iz poštne službe so odpušteni: telefonistka Zorka Benička v območju poštnega in brzojavnega ravnatelstva Skopje in Olga Dugančič v območju poštnega in brzojavnega ravnatelstva Cetinje.

— Kongres jugoslovenskih trgovskih akademikov v Ljubljani. Naši trgovski akademiki studirajo večinoma v tujini, ker se je pri nas komaj lani ustanovila trgovska visoka šola v Zagrebu. Ti akademiki nameravajo ustanoviti osrednjo organizacijo vseh društev trgovskih akademikov v domovini in inozemstvu s sedežem v Zagrebu. V ta namen sklicujejo ob priliki velikega sejma v Ljubljani prvi kongres vseh jugoslovenskih trgovskih akademikov.

— Smrtna kosa. V Ljubljani je umrla stara 82 let, ga. Marija Mathian, vdova po tvorničarju pohištva, tašča g. majorja Colariča. — V splošni javni bolnici v Ljubljani je umrl, 38 let star g. ing. Ivan Bešter, drž. stavbilni oficijal, brat g. inženjerja Lenarta in ljubljanskega fotografa Velšana Beštra. Pogreb danes, v ponedeljek ob 6 iz javne bolnice. Bodi jima blag spomin.

— Rezervnim častnikom! Komanda ljubljanskega vojnega okrožja v Ljubljani je sporočila, da se večje število rezervnih častnikov še ni prijavilo svojim pristojnim komandam. V njih lastnem interesu se dotični opozarjajo, da to čim prej store, ker se bo drugače smatralo, da ne reflektirajo na svojo častniško saržo v naši armadi in se jih bo v bodoče uvrstilo kot vojne obveznike brez čina. Naj torej vsak rezervni častnik, ki se še ni prijavil, naznani svoje ime z drugimi potrebnimi podatki in stanovanje komandi vojnega okrožja v Ljubljani. V to svrhu radevolje posreduje tudi mestni vojaški urad v Mestnem domu za one, ki stanujejo v Ljubljani.

— Predavanje za vojaške tukajšnje garnizije. Včeraj zvečer ob 21. so je vršilo na dvoršču belgijske vojašnice predavanje podpolkovnika MUDR. Miloslavjeviča o VII. vsesokolskem zletu v Pragi, pri kateri priliki so bile na platno, pritrjene na steno vojašnice, projicirane slike, posojene od tukajšnje češkoslovaškega konzulata. Predavanja se je udeležila vsa garnizija, ki se je na ta način najbolje seznanila s Tyrševim sistemom. Delovanje tukajšnje konzulata zasluži gotovo najlepšega priznanja.

— Razstava ženskih ročnih del na Zavodu za žensko domačo obrt v Ljubljani. Turjaški trg št. 3. II. traja od 29. junija do 2. julija 1921, vsak dan od 8 do 12. in od 14. do 18.

— Težka nesreča. V soboto dopoldne je bila na državnem kolodvoru v Šiški med preizkušnjo starega desinfekcijskega aparata velika — smrtna nesreča. Vsed parne prenapetosti je počil kotel in so vrata priletela vodji monterjev Jakobu Lukmanu s tako močjo v glavo, da je bil na mestu mrtev. Navzoča komisija je ostala skoro nepoškodovana, samo dr. Tičar je dobil lahke kontuzije, ko ga je bil zračni pritisk vrgel na tla.

— Krško, dne 24. junija 1921. Danes je prevzel vodstvo županstva noveizvoljeni župan Franc Zesser. Naj pri tej priliki popravimo našo vest, da so vsi odborniki naprednega mišljenja. Olasti bi se morala; vsi svetovalci. — Odbor pa je sestavljen takole: Osem JDS, enajst SKS, trinajst SLS. — Pri konstituiranju odbora pa je od JDS odpadel »politiški čevljar«. Hotel je postati sam župan. Pod vplivom »klerikalnega pritiskavca« je sklical k sestanku vse klerikalne odbornike, se predstavil kot klerikalni županski kandidat in pri tej priliki obljubil, da bo na vsoto stran pridobil še 3 pristaše JDS, da bi bil tako izvoljen s 17 proti 15 glasovi za župana. Spodletelo mu je. Pod vodstvom načelnika krajevnih organizacij JDS so naši odborniki nastopili kot en moč za svojega kandidata, ki je bil izvoljen z 18 proti 12 glasovi in v istem razmerju so bili izvoljeni tudi vsi svetovalci. »Politiški čevljar« pa ni dobil niti enega glasu, ker je on sam oddal prazno glasovnico in ker so pristaši SLS volili svojega lastnega kandidata. Vse Krško se mu danes smeje in mu privoščiti to blamažo klerikalnemu pritiskavcu pa svetujemo, naj se drži svojega posla in naj ne počenja stvari, ki jih ne razume.

— Otvoritev telefonske centrale in javne govorilnice pri poštnem uradu Višnja gora. Pri poštnem in brzojavnem uradu Višnja gora se je otvorila dne 16. t. m. telefonska centrala z javno govorilnico za krajevni in medkrajevni promet.

— Nemško uradovanje v Mariboru. Gesch. Zahl U VII 804/18 nosi dopis, pisan v nemškem jeziku od strani okrajnega sodišča v Mariboru ter s podpisom »K. k. Bezirksgericht Marburg Abteil. VII. am 20. I. 121« poslan na Divisionsgericht Graz. Pozivljamo merodajno oblast, da taka sodišča primerno podučijo, da ne živimo več v Avstriji. Gospod pa, ki je na tem dopisu podpisan, naj si dobi službo kje v nemški republik!

— Mariborski mestni drobiž se do 30. t. m. odtegne iz prometa.

— Kar je res, je res. Prejeli smo in priobčujemo: Z ozirom na kri-

— Iz Spitališča v Tuhnjški dolini nam pišejo: V zadnjih tednih se je pričelo tudi pri nas v narodnem oziru živahnejše gibanje. Naša zavedna mladina je v najkrajšem času priredila v prostorihi graščine Apfaltern kar dve igri v prid Jugoslovenski matici, ki ste dobro uspeli in za kar gre našim zavednim fantom in dekletom ter vsem, ki so pripomogli do uspeha, najlepšo hvale. Ti dve predstavi pa ste bili trn v peti tukajšnjemu župniku Mezgu, ki je s pomočjo svojih poslušnih backov kar pridno agitiral proti narodnim prireditvam. Zadnjo nedeljo cel pred prireditvijo pa se je poslužil tiko prižnice za svojo agitacijo. Na zbrane ženske je rohnel radi teh prireditvev kakor divji in jih naganjal, naj gredo na prireditveni prostor v graščini in na spode svoje domov. Kak vnet naš državljani je ta župnik pa dokazuje sledeča resnična zgodbica: Pretekli teden se je cel Spitališč pripravil na sprejem škofa. Vse hiše so bile odete v zelenje, žal pa se nikler videfo naše državne zastave. Na mlajih pred župniščem so ob navzočnosti župnika samega zaplapolale — stare avstrijske zastave. Komaj so ti staroavstrijski spomniki zaplapolali na mlajih, že se je prikazal orožnik in zastave so morale zginiti, mājai pa so ostali gofi. Župnik se je zagovarjal, češ da zastav ni poznal, kar je zanj kot izobraženca dovolj slabo pričevalo. Škoda mu je denarja za naše zastave, pač da mu poskakuje srce ob pogledu na avstrijske, zato bi mu svetovali, da se preseli tja, kamor ga vleče srce, to je v — Nemško Avstrijo.

Najnovejša poročila.

ZEMLJORADNIKI BODO GLASOVALI PROTI USTAVI.

— d Beograd, 26. junija. Nocoj je predsednik zemljoradniškega kluba g. Lazic imel sestanke z ministrskim predsednikom Pasicem, ki mu je izjavil, da pogovori zemljoradnikov ne more sprejeti, posebej ne, kolikor se tičejo agrarnega vprašanja, ker vlada smatra, da mora biti v sporazumu, sklenjenem z muslimani, dosledna. Kar se tiče razdelitve na oblasti, ostane pri tem, kakor je bilo sklenjeno v ustavnem odseku, glede uredb pa je rekel g. Pasic, da se bodo vse uredbe predložile posebnemu zakonodavnemu odseku v revizijo razen uredbe o beglkih in uredbe o likvidaciji kmetovstvu sličnih odnosov, ki se bodo po predlogu vlade predložile ustavnemu odseku v sprejem. G. Lazic je nato odgovoril g. Pasicu, da so zemljoradniki storili vse, da bi dali priliko, da bi se sprejela ustava tudi z njihovim sodelovanjem. Ker pa se njihovi minimalni pogodi niso mogli sprejeti s strani vlade, je izjavil, da bodo zemljoradniki odločno stopili v opozicijo in da bodo glasovali proti ustavi. Po sestanku z g. Pasicem je g. Lazic nocoj ob 20. poročal zemljoradniškemu klubu o stališču vlade.

GROF SFORZA O SVOJI ZUNANJI POLITIKI.

— d Rim, 25. junija. Na današnji seji zbornice je podal minister za zunanje posle grof Sforza napovedane izjave o svoji zunanji politiki. Izrazil je svoje veselje zaradi ureditve reparacijskega problema ter je nadaljeval: Sedanji nemški kabinet je pokazal trdnost in lojalno voljo, izpolniti svoje obveznosti. Naši sodržavljani nemške in slovenske narodnosti se bodo pri nas veselili svobode. To pa tudi obenem povišuje našo dolžnost, da ne dopustimo intrig od zunaj. Minister se je po tem bavil z gornješlezijskim in vzhodnim vprašanjem ter nato razpravljaj o rapalskih dogovorih. Odločno je oporekal, da

je bila Črnagora v Rapallu menjalni predmet ter je izjavil, da ni bilo nobenega govora niti v Rapallu niti potem o Črnigori, prav tako malo kakor o Albaniji. Sforza je potem govoril o pogodbi, sklenjeni z Jugoslavijo glede Reke in je izrazil svoje uverjenje, da se bo ta pogodba nekega dne smatrala kot milnik na poti k popolnemu miru. Potem se je dotaknil vprašanj, izhajajočih iz uporabe rapalske pogodbe glede Dalmacije in upravljanja ob tem prevzetek takraj Alp prebivajočih Slovencev v italijansko kraljestvo. Naši sinovi, je končal minister, nam bodo hvaležni, ker smo jim s svobodno in v njih prirodnih mejah zedinjeno Italijo zapustili tla, ki jajo idealne, ki nam bodo dali moč nasproti velehegemonijam, ki si razdeljujejo svet.

ROPARJI PRI ZELENIKI.

— d Beograd, 25. junija. Načelnik mostarskega okrožja je ugotovil, da so izvršili napad na vlak pri Zeleniki znani črnogorski roparji z Gjurjo Todorovićem in Zeko Dalibanićem na čelu. Roparjev ni bilo mogoče izslediti. Izdane so za roparji, ki jih poznajo, tiralice.

IZPRAZNITEV ZAPADNE MADŽARSKE

Dunaj, 27. junija. »Parlamentskorrespondenz« poroča, da so države antantnih velesil izročile Madžarski noto, v kateri se madžarska republika opozarja na to, da naj pod nobenim pogojem ne dovoli izredov pri izpraznitvi Zapadne Madžarske, ki pripade po trianonskem mirovnem dogovoru Avstriji. Vsak poizkus zavlačevanja izpraznitve in vsi nemiri bi imeli za Madžarsko zelo slabe posledice. An-

tantne velesile so pozvale Avstrijo, da imenuje v komisijo, ki bo takoj po ratifikaciji trianonskega mira začela z delom, to je z razmejitvijo v Zapadni Madžarski, svojega zastopnika.

SESTANEK AVSTRIJSKEGA DRŽAVNEGA KANCLERJA S PREDSEDNIKOM DR. MASA- RYKOM.

Dunaj, 27. junija. Zvezni kancler dr. Heinisch se bo tekom mesca julija sestal s predsednikom češkoslovaške republike dr. Masarykom. Ko se vrne predsednik iz Caprija, ga bo sprejel zvezni kancler dr. Heinisch ob avstrijski meji. Sestanek se bo vršil v železniškem vozu. V političnih krogih se pripisuje temu sestanku velik pomen, osobito zaradi tega, ker bo v zvezi z dogovori češkoslovaškega zunanjega ministra dr. Beneša z madžarskimi politikami. Splošno vlada prepričanje, da bo delovanje male antante rodilo lepe sadove in da se prvi uspehi njenega složnega delovanja že kažejo.

POTOVANJE FRANCOSKIH DOSTOJANSTVENIKOV V PRAGO.

— d Praga, 26. junija. »Prager Tagblatt« poroča iz Brna: Pariški poročevalec lista »Lidove Noviny« doznava iz francoskega diplomatskega vira, da nameravata ministrski predsednik Briand in maršal Foch priti začetkom avgusta v Prago. Temu potovanju obeh francoskih dostojanstvenikov na Češko se pripisuje velik politični pomen, tem bolj, ker je to prvič, da francoski ministrski predsednik po vojni obišče Srednjo Evropo.

Raznosterosti.

• Žena brez želodca. Na seji pariške medicinske akademije je predaval

neki profesor o zanimivem slučaju neke ženske, ki živi že dve leti brez želodca. Žena je imela ture v želodcu in se ji z operacijo odstranili cel želodec. Teden dni je živela brez vsake hrane, kasneje pa je pričela zavživati hrano normalno in je sedaj popolnoma zdrava ter je dosegla že isto težo, kakor jo je imela pred operacijo.

• Lepa zapravljivka. Zanimiva je zgodba bivše koristinje Peggy Hopkins, ki je svojemu možu zapravila v dobi kratkih deset mesecev 1.750.000 dolarjev. Živela je preje že v več zakonih, a se je vedno ločila, ko je svojo moža spravila na beraško palico. Končno se je poročila z bogatim lesnim trgovcem iz Novega Jorka J. S. Joyce. Sedaj teče pravda za ločitev zakona in g. Joyce je pri razpravi navedel celo vrsto bogatih kavalirjev, ki jih je njegova žena v času desetmesečnega zakona z njim spravila v bedo. Med drugimi so bili tudi neki francoski vojvoda, albanski knez in nek mladi častnik, ki je prišel celo tako daleč, da se je moral radi dolgov, ki jih je napravila žena Joycea, ustreliti. Žena zatrjuje, da ne more nič za to, da je tako zapravljiva in da možje tako tišče za njo. Mož zopet pravi, da je njegova žena prava umetnica v izmozgavanju bogatih kavalirjev, ki morajo plačevati njene dolgeve pri šiviljah in draguljarjih. Stroški njegovega 10mesečnega zakona so naravnost ogromni. Poleg svoje 1 in trideset milijona dolarjev, ki jo je že zapravila, bi moral plačati še nad pol milijona dolarjev upnikom, če bi hotel poplačati dolgeve svoje žene. Samo za nakit je on izdal 675.000 dolarjev.

Poizvedba.

— Zatekel se je črn psiček. Poizve se pri trgovcu Trebarju.
— Zatekel se je 22. dopoldne mlad pes sive barve, volčje pasme. Kdor kaj ve o njem, naj sporoči proti nagradi 400 K z Kalmitu, Sv. Petra cesta št. 27.

Glavni urednik: Rasto Pustoslemšek. Odgovorni urednik: Božidar Vodeb.

2. državna razredna loterija

Prvo žrebanje 15. in 16. julija t.l. 5 premij!

100.000 srečk = 50.000 dobitkov
Absolutna sigurnost in državno jamstvo.
V teku pet mesecev izrebal se bo

69.160.000 K

Brez vsakega odbitka v gotovem denarju.

Z eno srečko se more dobiti

4 milijone kron, 2 milijona 400.000, 1 mil. 600.000, 800.000, 600.000, 400.000, 320.000, 280.000, 240.000, 200.000, 160.000, 120.000, 80.000 i. t. d.

Priporočamo stodože, še neprodane srečke na izbiro

72951	72960	72995
73000	78412	78450
83211	83238	84458
84472	83782	88795
93217	93229	94659
94684	98620	98647

Cena srečk za vsako izbiro:

Cela srečka Dinarjev 48— ali kron 192—	Polovica srečke Dinarjev 24— ali kron 96—
Četrtna srečka Dinarjev 12— ali kron 48—	Osmina srečke Dinarjev 6— ali kron 24—

Listo dobitkov brez odlašanja takoj po vsakem žrebanju! Hitra in točna postrežba.

Naročile iz cele države nasloviti na uradno Glavno kolekturo državne razredne loterije.

Mednarodna banka d. d. (Oddelek razredne loterije)

Zagreb,

Nikolićeva ulica 7, Gajeva ulica 8.

Telefon 11—19 in 23—38.

Naročbe se izvršujejo samo za naprej poslani denar.

Prodaja nekaj starinske oprave, dve pisalni mizi, ter v baročnem slogu zofa in štirje stoli. Ogleda se Pod Trančo 2/III od 10—16 ure. 4432

Prodaja se težak konj z diro in opravo za 14.500 K. Dira in oprava v dobrem stanju. Ogleda se v četrtek od 7—12 ure op. pri Figovcu Gospodstva c. 4438

Izvežbana prodajalka, samo prvo vrstna moč, se sprejme za modno trgovino. Pismene ponudbe na P. Magdič, Ljubljana. 4415

Dražbeni oklic.

V zapuščinski zadevi po pok. Viktorju Klemencu iz Ljubljane se bo vršila dne 1. julija 1921 ob 3. uri popoldne

prostovoljna javna dražba

raznih v zapuščino spadajočih premičnin v Ljubljani, Krakovski nasip št. 14, vsled sklepa okrajne sodnije v Ljubljani z dne 10. junija 1921 A I. 300/21/11.

Dražbeni pogoji se bodo razglasili pred dražbo.

Dr. Karol Schmidinger, notar kot sodni komisar.

Prodaja se salonska oprava. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 4418

Prodaja se lepa avba, visoka, za k narodni noši, potem majhna okrogla miza na stojalu in par ženskih čevljev št. 39 pri hišniku, orožništvo, Bieleisova cesta 3. 4416

Majhno posestvo (je na prodaj) v Rimskih Toplicah. Več pove g. Škalar, Ljubljana VII, Vodovodna c. 26. 4426

Prodaja se hiša v Mariboru, popolnoma opremljena, prav nizka najemnina ter vključena zakupna pogodba obratnih prostorov tudi s prevzemom stanovanja z lepo opravo se posebno ceno takoj prodaja. Ponudbe pod »Vinski trgovec 1922« Maribor, glavna pošta restant. 4431

Iščete se priletna kuharica za družino, dobra gospodinja. Plača po dogovoru. Oskrbništvo Fužine pri Ljubljani. 4424

Mesečna soba s hrano se odda s 1. julijem. Pismene ponudbe pod 0. T/4455 na upravništvo Slovenskega Naroda.

Prodaja se salonska oprava. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 4418

Prodaja se lepa avba, visoka, za k narodni noši, potem majhna okrogla miza na stojalu in par ženskih čevljev št. 39 pri hišniku, orožništvo, Bieleisova cesta 3. 4416

Majhno posestvo (je na prodaj) v Rimskih Toplicah. Več pove g. Škalar, Ljubljana VII, Vodovodna c. 26. 4426

Prodaja se hiša v Mariboru, popolnoma opremljena, prav nizka najemnina ter vključena zakupna pogodba obratnih prostorov tudi s prevzemom stanovanja z lepo opravo se posebno ceno takoj prodaja. Ponudbe pod »Vinski trgovec 1922« Maribor, glavna pošta restant. 4431

Iščete se priletna kuharica za družino, dobra gospodinja. Plača po dogovoru. Oskrbništvo Fužine pri Ljubljani. 4424

Mesečna soba s hrano se odda s 1. julijem. Pismene ponudbe pod 0. T/4455 na upravništvo Slovenskega Naroda.

Prodaja se salonska oprava. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 4418

Prodaja se lepa avba, visoka, za k narodni noši, potem majhna okrogla miza na stojalu in par ženskih čevljev št. 39 pri hišniku, orožništvo, Bieleisova cesta 3. 4416

Majhno posestvo (je na prodaj) v Rimskih Toplicah. Več pove g. Škalar, Ljubljana VII, Vodovodna c. 26. 4426

Prodaja se hiša v Mariboru, popolnoma opremljena, prav nizka najemnina ter vključena zakupna pogodba obratnih prostorov tudi s prevzemom stanovanja z lepo opravo se posebno ceno takoj prodaja. Ponudbe pod »Vinski trgovec 1922« Maribor, glavna pošta restant. 4431

Trgovina z vinom

v Mariboru, popolnoma opremljena, prav nizka najemnina ter vključena zakupna pogodba obratnih prostorov tudi s prevzemom stanovanja z lepo opravo se posebno ceno takoj prodaja. Ponudbe pod »Vinski trgovec 1922« Maribor, glavna pošta restant. 4431

Iščete se priletna kuharica

za družino, dobra gospodinja. Plača po dogovoru. Oskrbništvo Fužine pri Ljubljani. 4424

Mesečna soba s hrano

se odda s 1. julijem. Pismene ponudbe pod 0. T/4455 na upravništvo Slovenskega Naroda.

Prodaja se salonska oprava.

Naslov pove uprava Slov. Naroda. 4418

Prodaja se lepa avba,

visoka, za k narodni noši, potem majhna okrogla miza na stojalu in par ženskih čevljev št. 39 pri hišniku, orožništvo, Bieleisova cesta 3. 4416

Majhno posestvo

(je na prodaj) v Rimskih Toplicah. Več pove g. Škalar, Ljubljana VII, Vodovodna c. 26. 4426

Prodaja se hiša v Mariboru,

popolnoma opremljena, prav nizka najemnina ter vključena zakupna pogodba obratnih prostorov tudi s prevzemom stanovanja z lepo opravo se posebno ceno takoj prodaja. Ponudbe pod »Vinski trgovec 1922« Maribor, glavna pošta restant. 4431

Iščete se priletna kuharica

za družino, dobra gospodinja. Plača po dogovoru. Oskrbništvo Fužine pri Ljubljani. 4424

Mesečna soba s hrano

se odda s 1. julijem. Pismene ponudbe pod 0. T/4455 na upravništvo Slovenskega Naroda.

Prodaja se salonska oprava.

Naslov pove uprava Slov. Naroda. 4418

Prodaja se lepa avba,

visoka, za k narodni noši, potem majhna okrogla miza na stojalu in par ženskih čevljev št. 39 pri hišniku, orožništvo, Bieleisova cesta 3. 4416

Majhno posestvo

(je na prodaj) v Rimskih Toplicah. Več pove g. Škalar, Ljubljana VII, Vodovodna c. 26. 4426

Prodaja se hiša v Mariboru,

popolnoma opremljena, prav nizka najemnina ter vključena zakupna pogodba obratnih prostorov tudi s prevzemom stanovanja z lepo opravo se posebno ceno takoj prodaja. Ponudbe pod »Vinski trgovec 1922« Maribor, glavna pošta restant. 4431

Prodaja se enonadstropna hiša v Mariboru

2 minuti od kolodvora oddaljena, ob glavni cesti, z devetimi stanovanji, s trgovskim vsako obrt sposobnim lokalom in velikim vrtom. Poizve se pri posestniku Mariji Novak, Maribor Ruška cesta 49. 4429

Učitelj Glasbene Matice

išče meblirano sobo za takoj. Poučeval bi event. tudi klavir. Pismene ali ustmene ponudbe sprejema pisarna Glasbene Matice, Gosposka ul. 6/1. 4422

Izredni občni zbor

Delniške družbe Kranjskih parnih opekaren

se vrši dne 10. julija 1921 ob 2 uri popoldne pri g. Urbančiču v Trnovem z naslednjim dnevnim redom:

Predložitev na novo sestavljene bilance za leto 1919 in 1920.

Upravni svet.

Bukovo oglje.

Prodajam 10 vagonov bukovega oglja. Ravnotraj se sprejme na samico zanesljiv žagar. Takojšen nastop. Ponudbe prositi Josipa Plankar, Ljubljana, Dolenjska cesta št. 5. 4320

Hiše, vile, posestva

kdor želi kupiti v Zagrebu, Hrvatski, Slavoniji, hrvatskem Primorju, naj se s polnim zaupanjem obrne na: Anta Delak, Zagreb, Gajeva 34. 4270

BAKULA (Holzstabge- webe) TRSTJE

za stropne in stene izdelujem z najmodernejšimi stroji ter dobavljam takoj v vsaki množini najceneje

Jos. R. Puh,

Ljubljana, Gradaška ul. 22. Telefon 513.

VINO

pristno naravno, kisto halo- žansko, letnik 1917, primarno ob košnji, prodajam liter a 20 kron. Gustilna »Kra- kovski nasip 14«. Se priporoča Anica Roleša 4423

Lokal

ali že vpeljana trgovina poljubne stroke v prometnem kraju, najraje v Mariboru ali Celju, se išče v najem. Cenj. ponudbe na naslov: »Comer- cial« poštno letoče Krško. 4369

Prodaja se po ceni kom- pletno sešlo.

Poizve se Lončar- ska steza št. 4.

Več plesarskih pomočnikov

za pleskanje železniških mostov sprej- me trdnja Josip Jug, Rimska c. 16.

Prodaja se lep, velik, dobro ohranjen točil- nik za pivu na dva predala.

Cena 10.000 K. Ivan Lončar, Tržič, Go- rouško. 4370

G. F. Juršek

uglaševalec glasovijev v Ljubljani Welfova 12.

Izvršujem uglaševanja ter popravila gla- sovijev in harmonijev specialno strokov- no, točno in ceno.

Pozor, trgovci s klobuki!

Vsakovrstne klobuke od 160 K naprej imam v veliki zalogi; tudi lepe velourne klobuke. Franjo Cerar, tovarnar v Slobi, pošta Domžale. Tovarna je oddaljena 7 minut od postaje Domžale. Cene primerno nizke, postrežba točna

Klavirje

uglašile in popravila solidno in točno ter gre tudi na deželo.

Feliks Povše, Ljubljana, Tržaška c. 45.

Parna opekarna na Viču

R. Smielowski, stavbenik, Ljubljana, Rimska cesta št. 2.

Nudi se dobro žgana opoka prvovrstne kakovosti po dnevnih cenah. 4170

Nogavice

z znamko »ključ« in brez nje pri Tvornici čarapa, Sarajevo. Samo na veliko! Cenik zaštonj. Par nogavic znamke »ključ« tra- ja kakor 4 pare drugih.

Tovarna olja in firmeža

Zabret & Komp.

Britel pri Kranju (Slovenija)

Skladišče: Beograd. Skladišče: Novi sad.

Proizvaja jedilno laneno olje, tehnično laneno olje, prva laneni firnež, lanene tropine in druge vrste oljnih izdelkov.

Brzjavni: Zabret, Kranj.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo, LJUBLJANA, Prešernova ulica šte. 50, v lastnem poslopiju. Brzjavni naslov: Kredit Ljubljana. Telefon šte. 40 in 457.

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, pred- ujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic in kuponov, nakazila v tu- in inozemstvo, safe-deposits itd.

Vplačana delniška glavica
K 30.000.000—

SLOVENSKA BANKA

Telefon št. 567

Čekovni račun 12205

Ljubljana, Krekov trg št. 10, nasproti „Mestnemu domu“.
Obrestuje najugodnejše vloge na knjižice in v tekočem računu. — Izvršuje vse bančne posle najkvalitetneje.

Edina razprodaja vseh vrst specialnega

MAVCA - GIPSA

za celo kraljevino SHS. Tvorilnice: Stanz, Kindberg, Semering, Schottwien, Puchberg, Auserwiese etc. nudi po najnižjih cenah iz svojih zalog: Ljubljana, Osijek, Novi sad, Zemun. **Kosta Novaković**, veletrgovina mavca Ljubljana, Židovska ul. 1.

Fotograf!

Raznovidne stole, politirane, vrtno zaklopne stole, vrtno mize, hrastove in bukovne deščice ima vedno v zalogi

Ciril Primožič, mizarstvo in parketi,
Ljubljana, Trnovski pristan št. 4.

Zadružna Gospodarska banka d. d.
Ljubljana, Dunajska cesta 38 I.

Štiri milijone kron

zadene v najsrečnejšem slučaju igralec v drugem kolu državne razredne loterije.

Nad 1.200.000

so zadele srečke v prvem kolu državne razredne loterije kupljene pri

Zadružni gospodarski banki, Ljubljana.

Zrebanje se vrši v prvem razredu 15. in 16. julija 1921.

Cene srečkam v prvem razredu: cela srečka 48 D, polovica 24 D, četrtinka 12 D, osminka 6 D.

Srečke prodaja:

Zadružna gospodarska banka d. d. Ljubljana, Dunajska cesta 38 I.
(Miša Zadružne zveze.)

Opr. štev. P 79/06 71

4427

OKLIC.

Kr. okrajno sodišče na Vrhniki odd. I. javlja, da se bo dne 18. julija 1921. ob 9. dopoldne na licu mesta na Drenovem griču št. 11 prodalo na javni prostovoljni dražbi mladolet. Andreju in polnolet. Ivanu ter Mariji Mole iz Drenovega griča št. 11 lastno zemljišče vlož. št. 28 kat. obč. Velikaličinja, obstoječe iz hiše št. 11 s prizidanim svinjakom, kašče s kletjo, z opeko kritega živinskega hleva, vezanega kozolca, dalje 2. vrtnih parcel, 8 njiv, 1 travnika 2. pašnikov in 4. gozdov v skupni površini 7 ha 47 a in 68 m².

Izklicna cena vsega zemljišča se določi na 150.000 kron.

Vadij 10% izklicne cene.

Nadrobni dražbeni pogoji, v katerih si varuštvo pridrži pravico dražbo v 8. onih potrditi ali zavrniti, so na vpogled pri podpisnem sodišču med uradnimi urami v sobi št. 2, ter se bodo tudi pred pričetkom dražbe interesentom objavili.

Kr. okrajno sodišče na Vrhniki,
dne 21. junija 1921.

Brez posebnega obvestila.

V neizmerni žalosti naznanjamo, da je naša srčno ljubljenata mati, stara mati, gospa

Marija Mathian

tovarnarjeva vdova

po kratki, trpljenja polni bolezni, previdena s tolažili sv. vere mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v sredo dne 29. junija 1921 ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti Dunajska cesta št. 14 na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 27. junija 1921.

Globoko žalujoči ostali.

Naprodaj je stavbna parcela z mizarso delavnico in z inventarjem. Naslov pove upravništvo Slovenskega Naroda. 4200

Spedijska firma

Ludovik Ševar,

vd. na Rakeku izvršuje točno in najhitreje vse v to stroko spadajoče posle, tudi ocenjevanje. 2535

Sprejme se knjigovodkinja,

starejša, dobra moč. Kupi se: pisarniška oprema, mizarso orodje, železne okrogle stopnice. Naslov pove uprav. Slov. Naroda. 4409

Dvokolesa, šivalni stroji

otroški vozički novi in malo rabljeni, v veliki množini ceno na prodaj. — F. Batel, Ljubljana, Stari trg 28. 4408

Popolna žagna naprava

obstoječa iz bencinskega motorja 6—8 HP ter venecijanke z vsemi potrebnimi nam. v jako dobrem stanju, se prodaja po ugodni ceni. Več se izve pri lastniku **Andrej Svet, Rakok št. 33.**

la splitski Portland cement

se dobi pri tvrdki Mihael Omahen, Višnjagora v vsaki množini po najnižji konkurenčni ceni. Takojšnja dobava, sveže blago, dobavno na razne postaje franco. 4304

Popolnoma samostojno

kontoristinjo

večjo vseh pisarniških del, sprejme tovarniško podjetje v bližini Ljubljane. Natančne ponudbe pod „Dolenjsko 4364“ na upravo Slov. Naroda. 4364

Josip Hvala

Mici Hvala roj. Košir

poročena.

Novo mesto, 22. junija 1921.

Ludvik Tepera

uradnik Češke industrij. banke

Josipina Tepera roj. Laibacher

poročena.

Duple — Ljubljana — Chrudim
dne 25. junija 1921.

Brez vsakega drugega obvestila.

Jakob Skubic

Olga Skubic roj. Burnik

poročena.

Ljubljana Idrija
dne 25. junija 1921.

Trstje za strope izdeluje in prodaja na debelo in drobno m² po K 4— pri večjih naročilih znaten popust. Steiner Anton, Ljubljana, Jeranova ul. 13, Trnovo. 26

Nova moderna masivna spalnica

se takoj po ugodni ceni prodaja. Ogleda se lahko vsak dan v Rožni ulici številka 5. 4347

Prodaja se cenó: šivalni stroj „Singer“ in dekoracijski divan, oboje skoro novo. Kje, pove upravništvo Slovenskega Naroda. 4348

Gospodična

leže s sobo s hrano po možnosti s klavirjem, takoj. Naslov pove uprav. Slov. Naroda. 4406

Omara za led

(Eiskasten) za shrambo jestvin, dobro ohranjena, se po zmerni ceni prodaja. — Naslov pove uprav. Slov. Naroda. 4400

Radi selitve

prodam ceno spalno sobo in drugo pohištvo, vse v dobrem stanju. — Kje, pove uprava Slov. Naroda. 4393

Sprejme se dijak

nižjih razredov srednjih šol na dobro hrano in stanovanje pri boljši rodbini. Naslov pove upravništvo Slov. Naroda. 4374

Mašinist, izpitant strojevodja drž. žel. HS traži namješčenje u večji tovarni. Samostalni radnik na elektriki, montaži i stružnici sa prvostopenjskim ispricvalima. Cienjenje ponudbe molim slati na J. Zarković, Loka pri Zrusu, Slovenija. 4380

Učenka

z dobrimi spricvali, zdrava, ki ima hrano in stanovanje doma, sprejme takoj pod ugodnimi pogoji modna trgovina v Ljubljani. Naslov pove uprav. Slov. Naroda. 4402

Delnic

pivovarne „Union“

večje število se prodaja po ugodni ceni (pod notranjo vrednostjo). Samo pisemne ponudbe pod „Union 4360“ na upravo Slov. Naroda. 4360

Skladiščen k

prva moč in zanesljiv, več elektroradnične ter deloma železne stroje, popolnoma samostojen s smotnim delovanjem, se išče proti takojšnjemu vstopu. — Ponudbe pod „Prva moč/4363“ na upr. Slov. Naroda. 4363

Pozor!

Razprodaja čevljev

za gospode, dame in otroke po najnižjih najnižjih cenah. — Trgovina Ivan Lončar, Sv. Petra cesta 36. 4392

Pozor, turisti!

Prodaja se izvrsten daljnogled in etui za K 1000—. — Sv. Petra c. 36. 4391

KRISTALUM d. d., Zagreb,

veleprodaja stakla i porculana

Boškovičeva ul. br. 26

Tel. br. 6-70.

preporuča svoje bogato skladište staklene i porculanske robe. Raspolaže u svako doba sa proizvodnjama iz prvostopenjskih čeških tvornica kao i što i sa svim vrstama stakla za urezivanje te gradjevne svrhe. — Preuzima narudžbe za takozvane „KOMBINIRANE VAGONE“ sa skladišta i izravno iz tvornica uz dnevne tvorničke cijene. — Izvolite zatražiti cijenike!

Nagrobni spomeniki, grobnice, mavzoleji, marmor-rave in strojarje, luksuzni izdelki in dekoracije, kipi in portreti po fotografiji, cerkvena dela, kot vsa stavbena dela.

Kamnoseška industrija Alojzij Vodnik, Ljubljana. Ustanovljeno i. 1860.

Borzna naročila efektuira najpovoljnije

Banka i mjenjačnica

L. KOHN I DRUG, ZAGREB, PREBADOVIĆEVA 2.
Telefon: 23-88. Brzojavi: Kohnbanka.

Dobro išoča trgovina za visoke slavbe

v glavnem mestu neke nemške alpske dežele, s sigurnimi odjemalci, velikim številom naseljenih delavcev, v polnem obratu, z veliko zalogo surovega materijala, bogatim inventarjem s 3 konji se zamenja s podobno trgovino v Jugoslaviji ali prodaja proti jugoslovanski valuti. Ponudbe pod: „Trgovina“ na administracijo Slovenskega Naroda. 4353

Lanišče

godeno in negodeno v vsaki množini kupi Mehanična vrvarna, terilnica in predilnica

Anten Šinkevec, Kranj-Grosuplje.

Ponudbe je nasloviti na tovarno v Grosuplju.

TKALCI PLATNA!

Vsake vrste lanene preje dobite v poljubnih množinah pri Mehanični vrvarni, terilnici in predilnici

Anten Šinkevec, Kranj-Grosuplje

Vprašanja je nasloviti na tovarno v Grosuplju.

Veliko skladišče

CARBORUNDUM

in

ELEKTRIT

ploč za brušenje, pil, oljnih kamnov, zrn, praška, platna in papirja vseh veličin in finoc.

ELEKTRIT „C“

ploče za brušenje žag, samoprodaja za vso Jugoslavijo

„ALAT“ D. D. ZAGREB

Gajeva ulica 59 — Telefon 711.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Podružnice:

Split, Celovec, Trst,
Sarajevo, Gorica,
Celje, Maribor, Bo-
rovlje, Ptuj, Brežice.

LJUBLJANA - STRITARJEVA ULICA 2.

se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle.

Prodaja srečke razredne loterije.

Telef. štev. 261 in 413.

Brzojavni naslov: „Banka“, Ljubljana.

Delniška glavica
K 50.000.000.

Rezervni zakladi
K 45.000.000